

ΕΛΛΗΝΙΚΗ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: **ΕΥΓΕΝΙΑ ΖΩΓΡΑΦΟΥ**

ΥΠΟΦΩΤΙΣΤΗΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΤΗΣ

ΕΥΓΕΝΙΑ ΖΩΓΡΑΦΟΥ

ΑΘΗΝΑΙΣ, ΠΛΑΤΕΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΡΑΤΙΑΣ, ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΡΙΟΝ

ΤΙΣ ΧΑΡΟΔΟΥΡΟΝ ΟΥΚ ΕΠΙΒΛΕΠΟΥΝΤΕΣ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΡΟΚΑΤΑΡΑΧΗΝ ΤΗΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΣ

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΟΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Το παρόν τεύχος περιλαμβάνει τα ακόλουθα άρθρα:

1. Η ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΚΑΙ Η ΕΠΙΣΤΡΑΤΙΑΣ (ΕΥΓΕΝΙΑ ΖΩΓΡΑΦΟΥ)

2. Η ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΚΑΙ Η ΕΠΙΣΤΡΑΤΙΑΣ (ΕΥΓΕΝΙΑ ΖΩΓΡΑΦΟΥ)

3. Η ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΚΑΙ Η ΕΠΙΣΤΡΑΤΙΑΣ (ΕΥΓΕΝΙΑ ΖΩΓΡΑΦΟΥ)

4. Η ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΚΑΙ Η ΕΠΙΣΤΡΑΤΙΑΣ (ΕΥΓΕΝΙΑ ΖΩΓΡΑΦΟΥ)

5. Η ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΚΑΙ Η ΕΠΙΣΤΡΑΤΙΑΣ (ΕΥΓΕΝΙΑ ΖΩΓΡΑΦΟΥ)

6. Η ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΚΑΙ Η ΕΠΙΣΤΡΑΤΙΑΣ (ΕΥΓΕΝΙΑ ΖΩΓΡΑΦΟΥ)

7. Η ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΚΑΙ Η ΕΠΙΣΤΡΑΤΙΑΣ (ΕΥΓΕΝΙΑ ΖΩΓΡΑΦΟΥ)

8. Η ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΚΑΙ Η ΕΠΙΣΤΡΑΤΙΑΣ (ΕΥΓΕΝΙΑ ΖΩΓΡΑΦΟΥ)

9. Η ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΚΑΙ Η ΕΠΙΣΤΡΑΤΙΑΣ (ΕΥΓΕΝΙΑ ΖΩΓΡΑΦΟΥ)

10. Η ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΚΑΙ Η ΕΠΙΣΤΡΑΤΙΑΣ (ΕΥΓΕΝΙΑ ΖΩΓΡΑΦΟΥ)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ,

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΑΙ

Διὰ τὸ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΝ

Διὰ τοὺς Διδασκάλους

Δρομαί

12.—

Διὰ τὴν ΑΜΕΡΙΚΗΝ

Δολλάρια

8.—

Διὰ τὴν ΑΙΓΥΠΤΟΝ καὶ ΑΙΓΥΑΙΟΝ

Λίτρα Ἀγγλίας

3.—

Διὰ τὴν ΚΥΠΡΟΝ

Σελίνια

1)2

Διὰ τὴν ΕΥΡΩΠΗΝ

Δρ. Χρ.

10.—

Ἐκδόσις ἐκλεκτῆ γενικῶς Φρ. χρ. ἡ Δραχ. 25.—

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ:

ΔΕΣΠΟΙΝΙΔΑ ΕΥΓΕΝΙΑΝ ΖΩΓΡΑΦΟΥ

Ὀδὸς Μενάνδρου 83.—ΑΘΗΝΑΣ

Τηλεγραφικὴ Διεύθυνσις: "ΕΛΛΗΝΙΚΗΝ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΝ," ΑΘΗΝΑΣ

Πᾶν χειρόγραφον δημοσιευόμενον ἢ μὴ δὲν ἐπιστροφεται.

Πᾶν σύγγραμμα ἀποστελλόμενον εἰς τὰ γραφεῖά μας ἀναγγέλλεται.

Αἱ ἔργαφαί ἀρχονται ἀπὸ 1ης ἐκάστου μηνός.—Τὸ τεύχος δρ. 1.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Τὸ Ἅγιον Ὅρος καὶ ἡ Τέχνη.—Τὰ Λαϊκὰ Δικαστήρια: Ν. Θ. Σαῦτα.—Ὁ Ἕλλην στρατιωτικῆς καὶ ἡ Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίαι: Μή-μ. Ξ.—Τὰ γοργὰ καὶ τὰ ἴσια: Χ.—Κοιμένα λόγια: Μ.χ. Προϊονιστή.—Ὁ μετανωμένος ἁμαρτωλός.—Ἡ Θεσσαλία ὑπὸ γεωργικῆν ἀνάπλασιν: Δ. Α. Ζωγράφου.—Ἀπρίλιος 1918.—Ἀπὸ τὴν καλλιτεχνικῆν κίνησιν.—Θέατρα.—Συναυλίαι.—Διαλέξεις. Ἐκθέσεις.—Ἡ ἑορτὴ τῶν Γραμμάτων.—Ἐθνικοὶ παῖμοι στὴν Κέρκυρα: Δ.ν. Δ.γ. Νικ.—Ἐπιστολαὶ εἰς Ἅγιον Ὅρους: Μ. Ζ.—Ἀπὸ τὴ Ζωὴ τοῦ μηνός: Δ. Α. Ζ.—Γεωργία καὶ κτηνοτροφία. Ἡ μυρωδιὰ τοῦ τράγου.—Γιὰ τὰ ἄλογα.—Πῶς νὰ ἐμποδίζωμεν τὰ ἄλογα νὰ τρῶνε ξόλα.—Ἀπὸ τὰ πένθη, Ἀνδρέας Θεμιστοκλέους.—Μπεσση Μάσσωνος.—Πηνελόπη Κ. Πόπ.—Θυμὴματα: Μ.χ. Προϊονιστή.—Ἀπὸ τὰ περιεργα τῆς ζωῆς.—Ὀλιγόστιχα. ΚΟΣΜΟΣ: Ἡ Μ. Παρασκευή.—Τὸ νυκτικόν Ἀγγλικόν κατόρθωμα.—Τὸ ἀγροτικόν ζήτημα.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΕΤΟΣ ΙΑ΄.

ΑΘΗΝΑΙ, ΑΠΡΙΛΙΟΣ 1918.

ΤΕΥΧΟΣ 120

ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ ΚΑΙ Η ΤΕΧΝΗ

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς Ἑλληνογαλλικῆς Ἐκθέσεως

Ἡ Γαλλοελληνικὴ Ἐκθεσις τοῦ Ζαππείου μέσα στὸ πολύχρωμο καὶ καλλίγραμμα κόσμον ποῦ περι- κλείει, ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ καὶ μίαν ἐργασίαν ποῦ ἀξίζει νὰ τῆς ἀποδοθῆ ἑξαιρετικὴ προσοχὴ. Πρόκειται περὶ τῶν ἔργων ποῦ ἀναπαριστοῦν τὰ Μοναστήρια τοῦ Ἁγίου Ὁρους.

Τέσσαρ-πέντε τώρα χρόνια ξεσκάδωτη ἡ Ἱερὰ Χερσονήσος καὶ ὁμοίως δὲν εὐρέθηκεν ἀκόμη Ἑλληὴν καλλιτέχνης ὁ ὅποιος νὰ ἐξήγησε νὰ ἀντιλήσῃ τὴν ὕλην ἐμπνεύσεως ἀπὸ τοὺς ἀτίμητους καλλιτεχνικοὺς, ιστο- ρικοὺς καὶ φυσικοὺς θησαυροὺς τοῦ Μεγαλοπόρου Ἀ- θῶνος

Ἐπρεπε νὰ μεταβληθῆ ἡ Μακεδονία εἰς πεδῖον διε- ἴνου ἄλλης, νὰ κατακλυσθῶν ἢ πεδιάδες τῆς καὶ τῆ φάραγγος τῆς ἀπὸ τὰ ἱερικὰ παιδιὰ τῆς Γαλλίας γιὰ νὰ καταστῇ τὸ Ἅγιον Ὅρος ἀντικείμενον συγχρο- νικῆς καλλιτεχνικῆς ἐρεῦνης. Ἄλλὰ καὶ τοῦτο ὀφεί- λεται εἰς ξένους Καλλιτέχνας, εἰς ξένους ἀντιπροσώ- πους τῆς Τέχνης, οἱ ὅποιοι μᾶς ἐχάρισαν ὅτι σήμε- ρον στολίζει συναρπαστικὸν καὶ ὑπέροχον τὴν Γαλλο- ελλητικὴν Ἐκθεσιν τοῦ Ζαππείου.

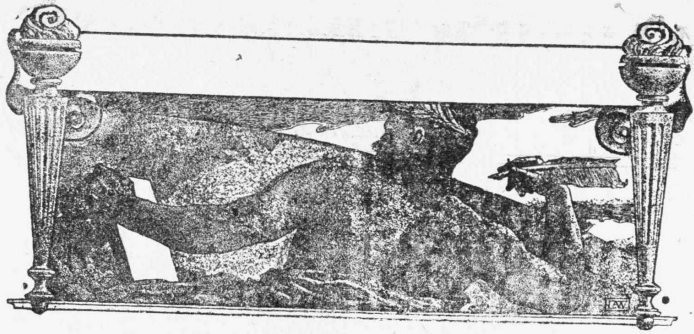
Ἡ σύγχρονος Ἑλληνικὴ Τέχνη δὲν ἐξήγησε νὰ περυσίαις μέχρως ἐκεῖ γιὰ ν' ἀνεύρῃ τῆς ἀκτίνας τῆς ἀθανάσις ἐτοίμως νὰ φωτίσῃ τὸ ἔργον τῆς. Μὴν ἡ Γῆ αὐτῆ τῆς ὑπεροκαμίου χάριτος ξέρει νὰ ἀκορπίζῃ τὴν πιὸ γλυκύτερη ἀρμονία τοῦ χρώματος. Πηγαίνετε λοιπὸν ἐκεῖ ὅλοι Σεις ποῦ ἔχετε κλεισμένα τὰ κύματα τῆς ἀρμονίας στοὺς στίχους, στῆς γραμμῆς, στοὺς ἡ- γους ἀκόμη, νὰ βρῆτε ὅσας πού νὰ ζωηρεύσῃ τὸ κοντὴν σας, νὰ μαγεύσῃ τὴν πέννα σας, νὰ συναρ- πᾶσῃ τὴν φαντασίαν σας.

Πηγαίνετε ἐκεῖ στῆς σιωπηλῆς καὶ σφριγηλῆς ἀπο- χρώσεις ποῦ τὸ ἄσπιλο κυανὸν φῶς στολίζει μὲ τὰ ἀσύλληπτα χρώματά του γιὰ νὰ βρῆτε τῆς ἀνεξάντλη- τες πηγῆς τοῦ ὠραίου ποῦ σπρώχνουν τὸν ἄνθρωπον στῆς πνευματικώτερες ἀντιλήψεις.

Ἡ Ἑλληνικὴ Λόγῃ εἰς τὰ 1913 δὲν ἀπηλευθέ- ρωσε μόνον εἰς αἰματόδρεκτα, δὲ ἀπῆλλαξεν ἀπὸ βαρῶν ζυγῶν ἑλληνικοὺς πληθυσμούς, δὲν ἔδωκε ζωὴν σὲ κοινωνικὴ πρόοδο καὶ ἀκμῆ, προσέφερεν ἀκόμη μίαν πολυτίμη ἔθνη ὑπερσία: ξεσκάδωσε τὴν Ἀκρόπολιν τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἐξήρανισεν ἀπὸ τοὺς ἱεροὺς τόπους τὸν βάρβαρον κατακτητὴ καὶ ἔδωκε στὴν Κατοικίαν τῆς Παναγίας καὶ τὸν περικλυτὸν Ἄθωνα τὴν πνοὴν τῆς ἐλευθέρως ζωῆς. Τρέξατε λοιπὸν Ἐκεῖ ὅλοι Σεις ὅσοι ὀνειροπολεῖτε νὰ λουθητε στῆς Πηγῆς τῆς Ἀθανα-

σίας. Ὅσοι ζητεῖτε μέσα σὲ βλεμματικῆς συναρπαγῆς, σὲ ἐντυπωτικῆς κλωνισμοῦ, σὲ ἀναβαπτικῆς ὁρμῆς τῆ θριαμβευτικῆς ἐκδήλωσι τοῦ Θεοῦ, τοῦ Ὑπερκο- σμίου, τοῦ Παραδεισίου. Ὅσοι αἰσθάνεσθε τὴν ἐντονη ζωὴ τοῦ ἀψόχου ποῦ ξέρει νὰ ὀμιλῇ ἀρμονικῶς, νὰ ψάλλῃ σαγηνευτικῶς, νὰ συγκινήτῃ ναυροιστικῶς, νὰ συναρπάζῃ μεθυστικῶς. Ἐκεῖ θὰ βρῆτε τὴν ἀνεξάντλητον, τὴν ἀ- πρόσιτη δύναμιν ποῦ πανηγυρίζει ἀκούραστα, ἀπρο- σποίητα, μὲ ἱερὸν ἀντίθετον γιὰ ὅλας τῆς χάρες ποῦ ἑορταστικῶς τὴν περιβάλλουν. Ἐκεῖ κατοικεῖ ἡ θεῖα Πνοὴ ποῦ ἀπαλύνει τὴν ψυχὴν, τὸν νοῦν, τὴν φαντα- σίαν καὶ προσίξει ἀναζωογονητικῶς κάθε ἀθρώπινη μα- τιά. Ζῆστε Ἐκεῖ, οἱ ἐκλεκτοί, γιὰ νὰ ξεχάσετε ὅτι ὑπάρχει κόσμος ἄλλου καὶ Γῆ καὶ Οὐρανός, καὶ Ὁ- ρίζων, γιατί ἡ ὁμορφία τῆς ζωῆς Ἐκεῖ ἐγεννήθη, Ἐκεῖ ἐξῆρε καὶ ζῆ καὶ Ἐκεῖ σφριγηλῆ καὶ ἀκμοῖά μας δεί- χνει τὰ κάλλη τῆς.

Ὁ Ἑλληνικὸς καλλιτεχνικὸς κόσμος, ὅτι ἔχομεν ἐπιστημονικῶς λαμπρὸν καὶ ἀνώτερον, ὅτι πτόν πνευ- ματικὸν μὲς ὄξιστα μεσουραεῖ καὶ ἐπιβάλλεται μίαν ὑπεράττην ἔθνην καὶ καλλιτεχνικὴν ὑποχρέωσιν εἶχεν ἀπὸ τοῦ ἀπελευθερωτικῆ ἀγῶνος καὶ ἐντεῦθεν. Νὰ τρέξῃ σύσσωμος, ὁμαδικῶς, στὸ ὕψηλὸν προσκύνημα τῆς Εὐμορφίας, τῆς Ἱστορίας, τῆς Ὁρθοκείας, τῆς Τέχνης, τοῦ Θρύλλου, νὰ τρέξῃ ἐκεῖ εὐλαθτικῶς πρὸ τοῦ Μεγαλειώδους Ἄθωνος ποῦ προστατευτικῶς σκέπει ὅτι ὑπέροχον καὶ θαυμαστὸν μορεῖ νὰ δώσῃ μίαν ὑπερ- γιλιετῆς γόνιμος καὶ δημιουργικὴ ζωὴν. Ἀτυχῶς ἡ Ἑλληνικὴ Τέχνη, ἡ Ἑλληνικὴ Ἐπιστήμη μικροτό- κος δὲν εὐρέθη συγχρονοιστικῶς στὸ ὕψος τῆς ἀποστολῆς τῆς καὶ παρήλθε μὲ τὸ ἀσυγκίνητο πέρασμα τοῦ τυ- φλοῦ μέσα ἀπὸ τὰ μνημεῖα τῆς τέχνης ἡ τῆς ἀπροσί- του κάλλους φυσικῆς ὠραιότητος. Καὶ ἤλθαν τὸ τόπο μας εὐγενικοὶ ξένοι, ἕνας ὑπέροχος Ζοῦβ καὶ ὀλίγοι ἐκλεκτοὶ σύντροφοί του καὶ ἔπρσαν ζωὴν ἀπὸ τὴν ὁρο- σόλουστον χερσονήσῳ μέσα σὲ πύλας γιομάτους ἀπὸ τὴν ποίησιν καὶ τὸ μυστήριον τῶν Ἀθωικῶν Μονα- στηρίων. Αὐτὴ τὴν ζωὴν τὴν ἀντικρύζουσαν σήμερον οἱ ἐπισκέπται τῆς Γαλλοελληνικῆς Ἐκθέσεως τοῦ Ζαπ- πείου καὶ φεύγου μὲ ἕνα πρόαπον γιὰ τὴν Ἑλλη- νικὴ Τέχνη ποῦ ξέχασε νὰ φέρῃ τὰ θύματα τῆς στὴν μεγάλη Λεωφόρῳ ποῦ δίνει ἀληθινὴν ψυχικὴ ἀνα- βάπτειν καὶ ἀπορῶν τὸν ἄνθρωπον σὲ ἀξέχιστα τῆς ζωῆς σταματητάματα ἀπάνω στὸ μυροδόλο σφρίγος τῆς Ἱερῆς Χερσονήσου.

ΤΑ ΛΑΪΚΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ

Ουδόλλως προτίθεται ενταύθα να παρουσιάσω πρωτότυπον τινά μελέτην περί των ἄρκωτων δικαστηρίων διότι ἄλλοι πρό ἑμοῦ κορυφαίοι ἐν τῇ ἐπιστήμῃ ἐγγραφῶν καὶ ἐξέφερον τὰς περὶ αὐτῶν γνώμας των. Διὰ τῆς προκειμένης μου ἐργασίας σκοπεῖται, ὅπως ἐν ἀρχῇ μὲν ἐκθέσω τὴν ἱστορικὴν ἐξέλιξιν τοῦ ἔσμοῦ ἀπὸ τὰς διαφόρους χώρας γνωστῆ, μὲν ἴσως εἰς τοὺς ἀρχαίους ἀπολλομένους περὶ τὸ δίκαιον, ἀγνωστον ὅμως εἰς τοὺς πολλούς, χάριν τῶν ὁποίων ἐγράφη ἡ παρούσα. Κατόπιν θὰ ἀναφέρω σχετικὰ τινα μετὰς περὶ δικαιοσύνης ἀντιλήψεις ἐνόρκων τῶν, καὶ τέλος θὰ ἐξετάσω κατὰ πόσον ἐπέτυχε ὁ θεσμός ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων. Ὅδῃ γοῦς πρὸς συγγραφήν τῆς διατριβῆς μου ἔσχον ἀπ' ἐνός μὲν τὰς ὀλίγας νομικὰς μου γνώσεις, ἀς ἐπλούτιστα διὰ τῆς προσφυγῆς μου εἰς ἡμετέρας καὶ ξένους συγγραφείας, ἀπ' ἐτέρου τὴν μικρὰν πείραν, ἣν ἀπέκτησα κατὰ τὸ πᾶν ἐνασχῆθην ὑπ' ἑμοῦ δίκαιωμα τοῦ ἐνόρκου. Ὡς γνωστόν τὸ ὄρκωτὸν σύστημα καθιερώθη παρ' ἡμῖν ὀριστικῶς διὰ τὸν ἄρθρον 92 τοῦ ἡμετέρου Συντάγματος. Εἰς τὴν δημιουργίαν δὲ τῶν λαϊκῶν δικαστηρίων συνετέλεσεν ἡ ἰδέα ὅτι οἱ λαϊκοὶ δικασταὶ θὰ κρίνωσιν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κοινωνικῶν ὄρων χωρὶς νὰ ἔχωσιν οὐδόλλως ὑπ' ὄψιν τὴν ὀρισμένην τυπικὰς διατάξεις· ἐκτός ὅμως αὐτῶν καὶ ἡ δυσπιστία ἥτις ὕψιστον προκειμένου περὶ δημοσίων ὑπαλλήλων μήπως οὗτοι ἐπηρεασθῶσι κατὰ τὴν ἐνάγκησιν τῶν καθηκόντων των. Κατὰ τὸν ἀεὶ μνηστον σφοδρὸν καθηγητὴν ἡμῶν Κωστήν, ἡ ἀληθὴς αἰτία τῆς δημιουργίας τῶν λαϊκῶν δικαστηρίων ὑπῆρξεν ἡ ἀνάγκη τῆς διαίρεσως τῶν καθηκόντων τῶν δικαστῶν ὡς πρὸς τὸ πραγματικὸν καὶ νομικὸν μέρος τῆς κατηγορίας· ἡ κάλλιον εἰπεῖν ἡ ἀνάγκη τῆς εἰσαγωγῆς νέου ἀποδεικτικοῦ μέσου, ὅπερ θὰ ἀνεπήλθου τὴν ἐλλειψίν τῆς ὁμολογίας τοῦ κατηγορουμένου.

Αἱ ὑπάρχουσαι ἱστορικαὶ πηγαὶ περὶ τῆς προελεύσεως τοῦ θεσμῶ τῶν λαϊκῶν δικαστηρίων εἶνε δυστυχῶς ἀτελέστατοι καὶ ὡς ἐκ τούτου ἐγενήθησαν παρὰ τοὺς διαφόρους συγγραφεῖς πολλὰ ἀμφιβολία. Καὶ ἄλλοι μὲν ἐξ αὐτῶν θεωροῦσι τὸν θεσμὸν προελθόντα ἐκ τῶν βορείων βαρβάρων εἰς τοὺς ὁποίους καὶ ἀποδίδεται ἡ ἀνακάλυψις αὐτοῦ. Ἄλλοι δὲ θεωροῦσιν ὡς

ἐφευρέτην τοῦ θεσμῶ τὸν Ἀλφρέδον μέγαν βασιλέα τῆ Ἀγγλίας. Ἄλλοι διαφεύδεται ριπῶς ὑπὸ τοῦ περιφροῦ μου ἀγγλοῦ συγγραφέως *Philips*. Οὗτος μὲς βεβαίαι ὅτι εἰς τὰ ἄρτια τῆς Ἀλβιώνας ὑπάρχουσαι ἐγγράφα μαρτυροῦντα ὅτι πολὺ πρὸ τῆς βασιλείας τοῦ Ἀλφρέδου παρὰ τοὺς Σάξωνι διετήχθησαν διάφοροι δικαί δι' ἐνόρκων. Ὁ νομοδιότακτος ἡμῶν Σαρπίπολος θεωρεῖ τὴν Ἑλλάδα ὡς πατρίδα τοῦ ὄρκωτου συστήματος καὶ λέγει. «Εἰς ἐκ τῶν θεσμῶν τῶν ἐν τῇ Πάλαι Ἑλλάδι θεωρουμένων ὡς τῶν ἀναγκαίων στοιχείων ἐλευθέρας πολιτείας, ἦν καὶ τὸ μετέχειν, δίκην τοὺς πολίτας καὶ τὸ μηδένα δικάζεσθαι ὑπὸ δικαστικῶν ἐπιτροπῶν καὶ ἐκτάκτων δικαστηρίων. Αὐτὴ ἡ φύσις τοῦ ἀρίστου τῶν πολιτευμάτων, τῆς κατὰ τὸ Σύνταγμα ὀλην ὅτι μοναρχίας. καθίστησι τὸ ὄρκωτὸν σύστημα ὡς ἀναγκαῖον τι ἀντιζυγον πρὸς ἰσορροπίαν τῶν ἔργων καὶ δικαιωμάτων τοῦ ἔθνους. Ἐρ' ὃ ἡ διατήρησις αὐτοῦ, ὡς μεγάλῃ πολιτικῇ ἐγγύσει. Ἄλλως τε καὶ συνταγματικὸν ἐστὶν ἀξίωμα, ὅτι δεῖ τὸν κυρίαρχον λαὸν μεταλαμβάνειν ὁ μόνον ἐμμέσως ἀλλὰ καὶ ἀμέσως ἐκάστης τῶν ἐξουσιῶν τοῦ Κράτους. (Συν. Δίκ. σελ. 247 ἔκδ. Β'. Τόμ. 3.) Καὶ αὐτοὶ οἱ σοφοὶ τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος μᾶς ὀδοῦσι τὸν δικαιολογητικὸν λόγον τῆς συστάσεως τοῦ θεσμῶ. Ὁ μὲν Πλάτων λέγει: «Ὁ γὰρ ἀκύνωτος ὢν ἐξουσίας τοῦ ζυνοῦσιν ἡγήσεται τὸ παράτα τῆς πόλεως». Ὁ δὲ Ἀριστοτέλης: «Πολίτης δὲ ἄπλος οὐδενὶ τῶν ἄλλων ὀρίζεται μάλλον ἢ τοῦ μετέγειν κρίσεως καὶ ἀρχῆς». (Πολ. Γ. α § 4.) Τὸ ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Σόλωνος μέγα ποινικὸν δικαστήριον Ἠλιαία κληρούμενον ἐξ ὀδωγῶν κοινωνικῶν τάξεων ἦτο εἶδος τοῦ σημερινῶ δικαστηρίου τῶν ἐνόρκων καὶ θεωρεῖται ὡς βάσις καὶ ἀφετηρία τοῦ ὄρκωτου συστήματος. Οἱ δικασταὶ αὐτοῦ ἐκαλοῦντο Ἠλιασταὶ ἀνήγγοντο εἰς 6,000, ἐξελέγηοντο δὲ ἐν ἑτος καὶ ἐλάμβανον εἰς ἐκάστην συνεδρίσιν ὡς μισθὸν τὸ τριῶμόδιον. Τὸ δικαστήριον διηρεῖτο εἰς τμήματα τὰ ὁποῖα συνεδρίαζον τῆς δίκης, ἐν καθ' ἡμέρας ὡς ἀναφέρει ὁ Δημοσθένης ἐν τῷ κατὰ Μειδίου (84—85 ἐν σελ. 541—542). «Ὅτι μένειν μέχρι τῆς ἐσπέρας ὄφειλε διατηρεῖται, μὴ φανέντος δὲ τοῦ φεύγοντος καταδικάζειν ἢ ὁ νόμος βούλεται καταδικῆναι καὶ ὁ Οὐλιπιάδης λέγει ἀφ' ἡλίου ἐπὶ τῶν ὄρων ἡ ἑσχάτη ὥρα.» Καὶ εἰς τοὺς Ρωμαίους,

ὄτινες παρέλαθον παρὰ τῶν Ἀθηναίων τὸ αὐτὸ ἔργον «de captiis civis nisi per maximum comitiatum neferunt». Διὰ τὰ μὴν σπεύδουσιν οἱ Ἀθηναῖοι δικασταὶ, νὰ δικάζωσι καθὼς ἡ νὰ ἔρωσιν οὗτοι τὸ δικαίον ὡς βιοποριστικὸν ἐπάγγελμα ὁ νόμος εἶχεν ἀπαγορεύσει αὐτηρώς εἰς τὸν αὐτὸν δικαστὴν νὰ δικάσῃ αὐτὴν ἡμέραν καὶ ἄλλας ὑποθέσεις, περὶ αὐτοῦ δὲ ἀναφέρει Οὐλιπιάδης ὁ Ἀντιστοχίδης (σχολ. Δημοσθ. κατὰ Τιμοκρ. § 123 σελ. 739). Ἡ ἀπολογία τοῦ κατηγορουμένου ἦτο ἱερὸν ὄνομα δίκαιωμα καὶ τὸ ἐσεβάθησαν οἱ Ἀθηναῖοι μέχρι ὅμως τῆς παρακμῆς τῶν Ἀθηναίων διότι μετ' αὐτὴν δὲν ἐτιμήθη πλέον οὐδεὶς διὰ τὸν κατηγορουμένον σεβασμός. Περὶ αὐτοῦ ἀναφέρει ὁ Πλούταρχος ἐν τῷ περὶ Φωκίωνος βίῳ «Φωκίων οὐκ ἐπέτρεψαν ἀπολογηθῆναι ἐπίσης καὶ ὁ Ξενοφῶν «Καὶ τοῖς ἐν Ἀργινοῦσαι στρατηγήσαι ἠρνήθησαν τὸν λόγον (Α. Τ. § 11-35). Ἐκτός ὅμως τῆς Ἠλιαίας ὑπῆρχον ἐν Ἀθήναις καὶ ἄλλα ποινικὰ δικαστήρια περὶ φόνων κρίνοντα, ἐξ αὐτῶν δὲ προεξήρχετο ὁ Ἀρειὸς Πάγος, ὁστις πρὸ τῆς συστάσεως τῆς Ἠλιαίας ἐδικάζει πάντα τὰ ἀδικήματα ἐξέτης δὲ ἀπ' αὐτοῦ ὁ Περικλῆς περιέστειλε τὴν δικαιοδοσίαν αὐτῶν ἐδικάζει τοὺς ἐκ προμελέτης φόνους, φαρμακείας καὶ ἐμπερησμούς καὶ ἄλλας τινὰς ἀξιοπονοίας πράξεις συνεπαγομένας τὴν ποινήν τοῦ θανάτου. Ὁ ἀριθμὸς τῶν δικαστῶν τοῦ Ἀρειοῦ Πάγου οὐδέποτε ὑπερέβη τοὺς τετρακόντα καὶ ἕνα συνεδρίαζε δὲ ἄνωγει ἐν ὑπαίθρῳ καὶ τόφω περιεχομένῳ ὅπως γυροῦνται οἱ δικασταὶ ἀπὸ τοῦ πλήθους καὶ ἡ δίκη διετήγετο ἐπὶ δύο συνεχῆς ἡμέρας, τὴν δὲ τρίτην ἐψηφίζοντο ἐπὶ Ἀρειοπαγίται μυστικοί. Ἐν Ρώμῃ ὁ Τιβέριος ἐπέμειρε τὴν καταργήσῃ τὸ ὄρκωτὸν σύστημα τὸ ὁποῖον ἐπὶ τῶν *questiones perpetuae* τοσοῦτον εἶχε διαδοθῆ. Ὁ Διοκλητιανὸς ὅμως ὁ ρ ο ρ ι κ ὡ ς κ α τ ἡ ρ η σ ε τ οὺς ὄρκωτους δικαστάς. Παρὰ τοῖς βαρβάρους τὸ δίκαιωμα τοῦ δικάζειν ἔρχοι οἱ κατὰ τόπους ἐπὶ πλοῦτον καὶ εὐγενεῖα διακρινόμενοι οἱ ὁποῖοι ὀνομαζοῦντο *Boni-homines, Reichenburgie* καὶ *Scabini*. Περὶ αὐτοῦ ὁ Σαρπίπολος λέγει τὰ ἑξῆς: «Ἰδοὺ τῆς ἡ καταγωγῆς τοῦ δικαίωματος τῆς διοικητικῆς ἀρχῆς πρὸς τὸ συντάξαι τὸς καταλόγους τῶν ἐνόρκων καὶ συγκαλεῖν τὰ τῶν ἐνόρκων δικαστήρια. Τὰ παρ' αὐτοῖς ποινικὸν σύστημα εἶχε μεγάλῃ ὁμοιότητα πρὸς τὸ τῶν Ἑλλήνων τῆς ἠρωτικῆς περιόδου, ἔγχε δὲ τὸ σύστημα τῆς προσωπικότητος τῶν νόμων, καὶ ὁσάκις ἡ δίκη ἦτο μετὰ τὴν ἀλλοφύλων τὸ δικαστήριον συνεκροῦτο ἐξ ἡμετέρων τῶν ὁμοφύλων ἐκαστέρου τῶν διαδοχῶν. Ἄλλὰ κατὰ Σαρπίπολον, καὶ εἰς τὰς ἀρχαίας πολιτείας, εὐρισκόμεν ὅτι ἀπὸ συμβόλων ἦτο ἀπὸ ἐκτεθειμένων ἐκλεγόμενων ἐνόρκων ἐδικάζοντο οἱ κατηγορούμενοι, τὸ αὐτὸ δὲ μᾶς πιστοποιεῖ καὶ ὁ *Laurent* (*Hist. des gens. tom. II* σελ. 115—116).

Ἐν Βυζαντίῳ ὁ θεσμὸς τῶν λαϊκῶν δικαστηρίων εἰσῆλθον τὸ πρῶτον ὑπὸ τοῦ Ἀνδρονίκου ἢ κατ' ἄλλους προηγήθη καὶ τὸν ἐπαπέφερον οὗτος, ἐκ τῶν χρυσοῦς βουλῶν δὲ αὐτοῦ λόγον λέγει τὰ ἑξῆς: «Οἱ παλαιὸν ἔθος ἡμεῖς ἐκινάμεν τοὺς δικάζειν λαχόντας ἐπὶ τοὺς ὄρκους πρότερον ἐμβιβάζαντες». Περὶ τοῦ ζητήματος αὐτοῦ λεπτομερῶς πραγματεύεται ἐν τῇ «Περὶ τῆς κατὰ τὰ τελευταία ἔτη τοῦ Βυζαντινοῦ Κράτους μεταβολῆς τοῦ δικαστικοῦ ὄργανισμοῦ» περιουσιάζουσα πραγματεία τοῦ ὀνομαζομένου συνάδελφός καὶ

εἰλος κ. Μιγ. Εὐστρατιῶδης καὶ λέγει: «Ἡ δὲ τὸ ἡμεροῦς χρυσοῦς βουλῶν ἐπελθούσα μεταβολὴ τοῦ δικαστικοῦ ὄργανισμοῦ συνίστατο εἰς τούτο, ὅτι ἡ ἀπονομή τῆς δικαιοσύνης ἀφῆρθη ἀπὸ τῶν διαφόρων τοπάρχων καὶ ἄλλους διοικητῶν τῶν ἐπαρχιῶν καὶ ἀνετίθη εἰς ἓν μόνον δικαστήριον ἐκ τῶ ὁ ὁ ε κ α μ ε λ ὡ ν ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Πατριάρχου διὰ νόμου δὲ ἐδόθη δικαστικὴ ἐξουσία εἰς τοὺς κληρικούς. Τὸ πρῶτον ἐπὶ Ἀνδρονίκου συσταθῆν δικαστήριον ἀπετελεῖτο ἀπὸ τῶν Μητροπολίτην Ἀπρίας (*Apries*), ὅστις κατὰ τὸ 1329 ἦτο ὁ Ἰωννίκος, ἀπὸ τῶν ἀργεσιφύλακα καὶ Ἀρχιερατικῶν οἱ Κλειῶν καὶ δύο ἄλλους δικαστάς ἀγνωστον ἐπωνύμου. Ὁ Ἰουστινιανὸς διὰ τῆς Νεαρᾶς 82 εἰσῆγαγε δὴ ὁ ε κ α μ ε λ ε ς δικαστήριον καὶ διώρισεν ὀνομαστῶς τοὺς ἀποτελέσαντας τούτο δικαστάς ὄτινες ὀνομαζοῦντο «Θεοὶ δικασταὶ» ἐπὶ ὀρισμένῳ μισθῷ, αἱ δὲ διάφοροι ὑποθέσεις πρὸς λύσιν παρεπέμποντο ὑπὸ τοῦ Αυτοκράτορος καὶ θεωροῦντο δικαστὰ κατὰ παραπομπήν».

Κατὰ τὸν 9ον αἰῶνα τὸ ὄρκωτὸν σύστημα ἐμφανίζεται ἐν Νορμανδίᾳ ὑπὸ ὀρισμένον ὅμως τύπον, καὶ μετὰ τὴν ὑπ' αὐτῆς κατάληψιν τῆς Ἀγγίας μεταπέδησεν εἰς αὐτήν.

Ἐν Γερμανίᾳ κατὰ τὸ ἀρχαῖον δίκαιον αἱ ποινικαὶ δίκαι διήνουν τρία στάδια κατὰ τὸ πρῶτον στάδιον τὸ ὅποσον ἔφθανε μέχρι τοῦ Καρόλου τοῦ Ε' (XV αἰῶνα) βλεπομένη ἀπὸ ἀπόψεως διοργανώσεως τοῦ δικαστηρίου παρὰ τὸν ὑπάλληλον δικαστὴν παρακληθῆναι καὶ τοὺς λα ἰ κ ὡ ς ε κ ρ ι τ ἄ ε, οὗτους ἀπαγγέλλοντας τὴν ἀπόφασιν, ἐν ᾧ ὁ δικαστὴς ἐψηφίζετο τὸν νόμον καὶ διέκρινε τὴν συνεδρίσιν.

Ἐν Γαλλίᾳ ὁ θεσμὸς, ὡς γνωστόν, εἰσῆλθον ἐπὶ τῆς πρώτης ἐπιστάσεως διὰ τὸ ἀπὸ 16 Αὐγ. 1790 ψηφισμάτων τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως καὶ διὰ τῶν ἀπὸ 16 Σεπτεμ. 1791 νόμων ἐκινετοῦσθαι τὰ τῆς ἐφαρμογῆς αὐτῶν. Πρῶτος ὁ ὁποῖος συνήγορος ἠθερώσθη ὑπὲρ αὐτοῦ ἦτο ὁ *Montesquieu* εἰς τὸ «*Esprit des lois*», ἐρρόνευε δὲ ὅτι, τὸ ὁ ρ κ ω τ ὡ ν σ ὡ σ τ ἡ μ ὲ α (ἐξῆρθη τῶν πολιτῶν ἀπὸ αὐθαρέτους καταδόξους». Ὡς πρῶτον τοῦ ἐν Γαλλίᾳ εἰσαχθέντος συστήματος τῶν λαϊκῶν δικαστηρίων ἐγρηγόρησε τὸ ἐν Ἀγγλίᾳ, ὅπου τὸ πρῶτον διεισορῶθη καὶ ἀνεπτύθη (ὡν καὶ νεότεραι ἐρευνῶν ἀπέδειξαν ὅτι δὲν ἐγενήθη ἐκεῖ τὸ πρῶτον), ἀπὸ ἐκεῖ δὲ τὸ παρέλαθον καὶ τὰ ἄλλα ἔθνη τῆς Ἠπειρωτικῆς Εὐρώπης ἰδίως δὲ οἱ Γάλλοι καὶ οἱ Γερμανοὶ. Ἡ Ἀγγλοσαξωνικὴ φυλὴ δυσπιστοῦσθαι ἐκείνη πρὸς τοὺς τυπικοὺς δικαστάς καὶ θέλουσα νὰ ἐφαρμόξῃ καὶ εἰς αὐτὴν ἀκόμη τὴν ἀπονομήν τῆς δικαιοσύνης τὰς ἀρχὰς τῆς αὐτοδιοικητικῆς ἀπὸ γίλιων καὶ πλείον ἑτῶν ἔχει τὸ ὄρκωτὸν σύστημα τὸ ὅποσον οἱ ἄποικοι ἔφερον μετ' αὐτῶν καὶ εἰς τὴν Ἀμερικὴν.

Τὸ σύστημα τούτου δις ἀπεπειρήθη ἐν εἰσαγγῇ καὶ ἡ Γαλλία κατὰ τὸ 1871 κατὰ τὸ 4ον ἔτος τῆς δημοκρατίας καὶ ὅταν εἰσῆλθον διήρκεσε μέχρι τῆς ἐκδόσεως τοῦ κώδικος τῆς Ποινικῆς Δικονομίας ἦτο μέχρι τῆς 27 Νοεμβρίου 1808. Ἐν Ἀγγλίᾳ σήμερον ὑπάρχει δύο τάξεις ἐνόρκων, οἱ ἀπορριπόμενοι καὶ οἱ κατηγοροῦντες, ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν διαδικασίαν δὲν ὑπάρχει δημοσία τοιαύτη ἀλλὰ λαϊκῆ. Οὐσιώδης χαρακτῆρ τῆς πάλαι ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ Βορείῳ Ἀμερικῇ ὄρκωτου συστήματος ἦτο ὁ ἕξης: Οἱ ἔνοργοι ἦσαν ἰδιώται ἐκλεγόμενοι διὰ κλήρου ἕνα πιστοποιῶσιν ὑπὸ τὴν ὄψιν

γίαν δικαστού, (sherif) τὴν ἀλλήθειαν εἰς πραγματικὰ ζητήματα (questions of fact) δημιουργούμενα εἴτε ἐν πολιτικῇ διαδικασίᾳ εἴτε ἐν ποινικῇ δίκῃ Συνήθως οἱ ἑνορκοὶ ἦσαν δώδεκα τὸν ἀριθμὸν καὶ ἡ ἐπιμητορία τῶν ἔπρεπε νὰ ἦτο ὁμόφωνος γενικῶς. (Ὁ Σαρπίπολος κατέκρινε τὴν ὁμοφωνίαν ταύτην καὶ ἀναφέρει τὰ ἐξ αὐτῆς προερχόμενα ἄτοπα. (Σύστημα Ποιν. Νομοθεσίας Παρ. 1318). Καὶ ἄλλοι πολλοὶ νομομαθεῖς ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ ἀλλαγῆς ἐκνήρυσθησαν τότε κατὰ τῆς ὁμοφωνίας ταύτης. Ἐκ τῶν διαφόρων γνώμων αἰτίνας ἐξηγήθησαν περὶ τοῦ ζητήματος τούτου πειστικώτερα μᾶς φαίνεται ἡ τοῦ κ. Forsyth. Οὗτος θεωρεῖ τὸν θεσμὸν στενωῶς συνδεδεμένον οὐχὶ μόνον μετὰ τοῦ ἀρχικοῦ χαρακτῆρος τοῦ ὁριστοῦ δικαστηρίου ὡς ὁμάδος μαρτύρων, ἀλλὰ καὶ μετὰ τῆς ἀντιλήψεως τῆς κοινῆς εἰς τὰς πρωτογενεῖς κοινωνίας, ὅτι δηλαδὴ ἡ ἀσφάλεια δύναται νὰ εὐρίσκηται ἐν τῷ ἀριθμῷ τῶν μαρτύρων μᾶλλον, ἢ ἐν τῷ χαρακτῆρι τῆς μαρτυρίας των. Διὰ τοῦτο ὅπου ἡ γνώμη τῶν ἐνόρκων δὲν ἦτο ὁμόφωνος νέοι τοιοῦτοι προσετίθεντο, ἕως ὅτου εὐρεθῶσι δώδεκα ἔχοντες τὴν αὐτὴν γνώμην. Ἀλλὰ πρέπει νὰ ὁμολογηθῆ ὅτι τοῦτο δὲν ἐγένετο συγγένως ἀλλ' εἰς σπουδαιότερας μόνον περιστάσεις. Ἡ δικαιοσύνη δὲ τῶν ἐνόρκων περιορίζεται εἰς πραγματικὰ ζητήματα καὶ μάλιστα, οὐνὰμθα νὰ εἰπωμεν ὅτι, ἀπέβαιναν ἀκόμη στενωτέρα εἰς τὴν ἀποκλειστικὴν ἐξέτασιν γεγονότων, ἅτινα ἀπεδείχθησαν διὰ τῶν μαρτύρων κατὰ τὴν διόρκειαν τῆς δίκης. Οἱ ἑνορκοί, ὡς εἰπομεν, ὤφειλον νὰ διατελοῦν ὑπὸ τὴν ὄδηγαν δικαστοῦ, ὅσον ἀφορᾷ τὰς νομικὰς διατάξεις τὰς ἐφαρμοστέας εἰς τὴν ἐκάστοτε δίκην. Καὶ ὅταν ἀκόμη διεσκέποντο περὶ τῶν γεγονότων ἐλάμβανον, ἂν καὶ δὲν ἦσαν κυρίως ὑποχρεωμένοι εἰς τοῦτο, τὰς ὁδηγίας τοῦ sherif, ὡς πρὸς τὴν βαρύτητα καὶ ἀξίαν τῆς ὑποβαλλομένης εἰς τὴν κρίσιν των μαρτυρίας, ἐξελέγοντο δὲ οἱ μᾶλλον γνωρίζοντες

τὸ γεγονός καὶ ἀντιληφθέντες ἰδίως ἀισθήσειν, ὀριζόμενοι δὲ ἐξείδον τὸ verdict (ἐπιμνησθῶν) ὁμόφωνον ὡς ἂν καὶ ὁ sherif κατεδίκαζε. Τὸ Ὀρκιστὸν τότε πρὸς κατηγορίαν σύστημα ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ Ἀμερικῇ συνεκροτεῖτο ἐξ εἰκοσι τριῶν μελῶν, ἐκ τῶν ὁποίων αἱ δώδεκα ψήφου ἦσαν ἀναγκαστικὰ πρὸς συγκαταστήσιν ἐπιμητορίας πρὸς παραπομπήν· ἀπετελεῖτο δὲ ἐξ ἐπιμητορικών καὶ ἄλλων ἐπισήμων προσώπων (men of the best figure). Ἀρ' οὐ δὲ τὸ δικαστήριον τοῦτο ἤκρωτο τοῦ κατηγορητηρίου καὶ τῶν μαρτύρων τῆς κατηγορίας, οὐχὶ δὲ τῶν κατηγορουμένων καὶ τῶν μαρτύρων τῆς υπερασπίσεως ἐξέφερε τὴν πρὸς παραπομπὴν ἢ ἀπόλυσιν τοῦ κατηγορουμένου ἐπιμητορίαν του. Ὁ Σαρπίπολος (ἐν σελ. 227 Συναγ. Δικαίου) ἐπέμεινε τὰ τοιοῦτου εἴδους δικαστήρια καὶ λέγει: «Ἐπειδὴ πᾶς πολιτικὸς θεσμὸς κατὰ κανόνα κρίνεται ὡς πρὸς τὸ πῶς αὐτοῦ ἐκ τῆς προστασίας ἢν παρέχει τῷ πολίτῃ, πολίτης δὲ ὁ κατηγορούμενος, προδίδον ὅτι, ἡ ὑπὲρ τούτου προστασία, ἥτις αὐτῷ ὑπάρχει ἐν αὐτῷ, καθ' ὅτι μόνος τῆς κατηγορίας ἀκούεται, ἐπ' αὐτῇ δὲ καὶ μόνῃ ἀπολύει καὶ παραπέμπει, χωρὶς τὸ παράπαν ἀκούσαι τῆς υπερασπίσεως.

Ἐν Γαλλίᾳ κατὰ τὰς διαφόρους μεταπολιτεῦσεις τὸ σύστημα τῶν ὀρκιστῶν δικαστηρίων ὑπέστη πλείστα ὅσας τροποποιήσεις αἰτίνας λεπτομερῶς ἀναφέρονται εἰς τὴν ἐρμησίαν τῶν σχετικῶν διατάξεων τῆς ἡμετέρας Ποιν. Δικονομίας αἰτίνας ἅσαι σχεδὸν ἐλήφθησαν ἐκ τῆς Γαλλικῆς Νομοθεσίας πλὴν τῶν περὶ πλημμελημάτων τὰ ὅποια ἐν Γαλλίᾳ ὑπάρχοντα εἰς τὴν δικαιοσύνην τῶν ἐνόρκων, τὴν ὑπαγοχὴν δὲ ταύτην δρμημένως ἤλεγξεν ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Συντακτικῆς Συνελεύσεως τῆς 14 Ὀκτωβρίου 1848 ὁ Duron αἰνέ.

(Συνέχεια)

N. Θ. ΣΑΪΤΑΣ

Ο ΕΛΛΗΝ ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΣ ΚΑΙ Η ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

(Ἀφιερῶνται εἰς τὴν Α. Π. τὸν Μητροπολίτην Μελέτιον)

Εἰς τὴν φίλην «Πρόδον» ἐδημοσίευσεν τὴν διήγησιν φίλου Μηχανικοῦ, διατελέσαντος ἐφέδρου ἀξιωματικοῦ κατὰ τοὺς ἐνδόξους πολέμους μας καὶ ὑπηρευθέντος εἰς τὴν Ε' Μεραρχίαν.

Περιέγραψεν πῶς ἐξετίλεισε τὴν διαταγὴν τῆς ἀποσπένσεως, ἐκ τίνος Βουλγαρικῆς ἐκκλησίας τοῦ Σβέτι-Βράτσι, κειμένης μεταξὺ Κρέσνας καὶ Λιμπονόβου, ἐνδὲ ἐντετοιχισμένου ἀρχαίου ἑλληνικοῦ ἀγάλματος παριστάτονος ἐπὶ τὸν Ἡρασιον.

Ἀπὸ τὴν ἐνδιαφέρουσαν αὐτὴν ἱστορίαν ἀπεκόμισα καὶ μίαν ἄλλην λεπτομέρειαν, τὴν ὅποیان θὰ διηγῆθῃ σήμερον ἀπὸ τῶν στήλων τῆς «Ἑλληνικῆς Ἐπιθεωρήσεως». Ὁ φίλος μου ἐφεδρὸς Ἀνθυπολοχαγὸς τοῦ μηχανικοῦ, λαθὼν τὴν διαταγὴν τοῦ ἀνωτέρου

τοῦ Λοχαγοῦ, διοικητοῦ τοῦ Ε' Μεραρχιακοῦ λόγου μηχανικοῦ, ἀναφορικῶς πρὸς τὴν ἀσφαλῆ μεταφορὰν τῆς Ἑλληνικῆς ἀρχαιότητος, δὲν παρείθε καὶ τὴν ἰδιαιτέρην σύστασιν τοῦ Μεραρχοῦ του, ὁ ὁποῖος τὸν ἐξουσιοδότησε νὰ ἀφαιρέσῃ ἐκ τοῦ Βουλγαρικοῦ ναοῦ καὶ ἑ, τι ἄλλο ἀντικείμενον ἀναμνηστικὸν ἦθελεν εὐρεῖ ἀξίον προσοχῆς.

Πράγματι ὁ Ἕλληνας ἀξιωματικὸς εἰσελθὼν εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ ναοῦ ἀπὸ τῶν μνηστῶν ἐπὶ τοῦ Θεοσπηρίου καὶ ἐπ' αὐτῆς συνεκέντρωσεν ἕνα Βυζαντινὸ κανθῆλι, τὸ δυσκοπότερον καὶ ἄλλα τινὰ ἀργυρᾶ ἐκκλησιαστικὰ εἶδη. Παρακολοῦθων δὲ προσωπικῶς τὰς προσπάθειάς των στρατιωτῶν του πρὸς ἀπελευθέρωσιν, ἀνευ τινὸς βλάβης, τοῦ Ἑλληνικοῦ ἀ-

γάλματος, διέταξε μερικὸς ἐξ αὐτῶν νὰ φροντίσουν κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ἀναχωρήσεως, διὰ τὴν μεταφορὰν καὶ τῶν ἄλλων ἀντικειμένων.

Οἱ ἄλλοι ἄνδρες του, εἰκοσι δύο τὸν ἀριθμὸν, πρόθυμοι, ταχεῖς, φαιδροί, ἀφοβοὶ ἐπ' αὐτῆς τῆς ἐρμησίας, ἔπυον ἐπανειλημμένως ἐγένετο ὁ στόχος τῶν ἐλλοχευμένων κομιτατζήδων Βουλγάρων, ἀκούραστοι προκειμένου περὶ τῆς ἐξασφαλίσσεως τοῦ ἀρχαιολογικοῦ θησαυροῦ, περὶ τῆς ἀπολυτρώσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Θεοῦ ἀπὸ τὴν Βουλγαρικὴν δουλείαν, εἰς τὸ ἀκουσμα τῆς ἄλλης διαταγῆς, ἐφάνησαν διστακτοί, ἀμφοτέρωντες, ἀτολμοί. Ὁ Ἀξιωματικὸς τοῦ ἀπηνεχολημένος εἰς τὴν κατεδάφισιν τῶν τοιχοματῶν καὶ εἰς τὴν καθοδήγησιν τῶν ἐργαζομένων, δὲν ἀντελήφθη ὅσοιον ψυχικὸν κλονισμὸν ἐδημιούργησε στοὺς ἀπολοικοὺς ἄνδρας του ἢ διαταγῆ του πρὸς ἀφαιρέσιν των ἱερῶν αὐτῶν ἀντικειμένων τὰ ὅποια περιεφρούρει ἡ ἱερότης τοῦ μέρους καὶ ἡ ἑλληνικὴ εὐλάβεια, ἡ ἑλληνικὴ ἀρετὴ. Δὲν ἤργησεν ὅμως νὰ τὸ προσέξῃ. Εἰς τὴν ρητὴν διαταγὴν του ὅλοι οἱ ἄνδρες μετὰ ἕνα στόμα, μετὰ μίαν σκέψιν, μετὰ μίαν δικαιολογίαν, μετὰ τὰς ἰδίας σχεδὸν φράσεις ἐδήλωσαν ὅτι δὲν τολμοῦν νὰ τὰ ἐγγίσουν, δὲν τολμοῦν ν' ἀπλώσουν τὸ χερί τους νὰ τὰ πάρουν. Οἱ τραχεῖς πολεμισταί, οἱ ἀπεσκληρημένοι ἄνδρες ἀπὸ μακροχρόνιον πολεμικὴν ζωὴν, οἱ ἄνδρες τοῦ βουνοῦ καὶ τοῦ λόγγου, τὰ ἀξέστα παιδιὰ τῶν χωρικῶν οἰκογενειῶν μας, ἐβρίγησαν, ἠσθάνθησαν μίαν ἀπερίγραπτον ψυχικὴν δόνησιν πρὸ τῆς ιδέας ὅτι θὰ συλῆσον τὰ ἱερὰ ἔστω καὶ ἐχθρικῆς ἐκκλησίας. Αὐτοὶ οἱ ὅποιοι εὐχαρίστως θὰ ἔθυσάσαν τὴν ζωὴν ὅταν ὄχησαν κομιτατζήδων χωρὶς κανένα βάρος στὴ συνείδησιν τους, κατελήφθησαν ὑπὸ δέους στὴ σκέψιν τῆς ἱεροσύλλας.

Ὅλο τὸ λεπτὸ ἑλληνικὸ ψυχικὸ συναίσθημα, τὸ τῶσον εὐθιχτο στὰ μεγάλα, στὰ ὑψηλὰ ἰδανικὰ τοῦ ἀνθρώπου, ἐξεδηλώθη τὴν στιγμὴν ἐκελὴν ὅχι ὡς ἐκπλήρωσις ἐπιθεβλημένου καθήκοντος, ἀλλὰ ὡς θεῖα ὁρμὴ τῆς ἀγνῆς λαϊκῆς ψυχῆς. Τὴν ὁρμὴν αὐτὴν, τὰ λόγια τους, τὰς σκέψεις τους ὁ Ἕλληνας ἀξιωματικὸς ὅχι μόνον ἠρλάσθη, ἀλλὰ καὶ συνεμερίσθη. Θαυμάζων τὸ ψυχικὸν μεγαλεῖον τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, ἀναμετρῶν τοὺς παλμοὺς τῆς εὐγενικιάς του καρδιάς, εἰσπνέων τὸ δροσερὸν ἀρωμα τῆς μεγαλοφροσύνης του, καταμαγευμένος ἀπὸ τὴν λεπτότητα τῶν ἀντιλήψεών του, ἀπῆλθεν ἐκείθεν ὑπερήφανος, μετὰ μίαν ψυχικὴν ἀναβάπτισιν, μετὰ ἕνα βαθύ συναίσθημα πεποιθήσεως πρὸς τὸ μέλλον τῆς φυλῆς μας. Γιὰ προσωπικὴν του μόνον ἀνάμνησιν, ἐπῆρε ἕνα ἐκκλησιαστικὸ βιβλίον. Φυλλομετροῦσε τὰ βουλγαρικὰ ἐκκλησιαστικὰ βιβλία καὶ στήν ἀσκοπὴν ἐκελὴν ἔρευνά του ἐπέτυχεν καὶ ἕνα ἑλληνικόν. Ἦσεν ὅτι δὲν ἤρμοζεν ἡ θέσις του μέσα στο βάρβαρον βουλγαρισμὸν καὶ τὸ ἀφῆρεσε μετὰ ἕνα συνα-

σθημα ὅτι λυτρώνει μίαν ἑλληνικὴν ψυχὴν ἀπὸ τῶσον μισασημικῶν περιδῶλλον.

Τὸ χαρακτηριστικὸν αὐτὸ ἐπεισοδίον δείχνει τὴν διαφορὰν τοῦ ἑλληνικοῦ ἀπὸ τῶν βουλγαρικῶν λαῶν. Ποία ἀβυσσὸς τοὺς χωρίζει. Ἀν Βούλγαρος ἀξιωματικὸς μετὰ Βουλγάρους στρατιώτας εἰσέρχεται σὲ Ἑλληνικὴ ἐκκλησία, ὅποια καταστροφή, ὅποια βεβήλωσις, ὅποια διαπραγῆ, ὅποια εἰκὼν ἐγκλήματος καὶ μοχθηρίας;

Mη-μῦς

ΤΑ ΓΟΡΓΑ ΚΑΙ ΤΑ ΙΣΙΑ

Τὸ κορίτσι πάντα θέλει
ἡ μορφή του σὰν τὸ μέλι
τὰ ἄνθρα νὰ γλυκαῖν

Ἡ γυναῖκα μετὰ φιασίδου
προσπαθεῖ πάντα ἡ ἴδια
πολυπόθητη νὰ μὴν

Κι' ἡ γοργὰ γιὰ τὴ ψυχὴ τῆς
σὰν δὲν θέλγει τὸ κορμὶ τῆς
ὀλημέρα ἀγοιναίται,

Γιατὶ πίστεψε ἡ καίμην
πῶς ἡ νεότης ἡ χαίμενη
κάπου ἄλλου ζαναργεῖται.

«X»

* * *
Ἐγγὴλὰ σὸν Παρθενῶνα
τί δυνήθη σὸν αἰῶνα
νὰ ριζώσῃ, νὰ σταθῇ
μετὰ αἰῶνα ἀνοστολή;

Ξέρω, μάμαρο ὅτι γίνεις
κι' εἰς μάμαρο ἀπομένεις
νὰ σταθῇ μοσοῖ ἐκεῖ,
μὰ ὅπως στήθη θὰ βροθῇ!

«X»

ΚΟΜΜΕΝΑ ΛΟΓΙΑ

Γιὰ τὴ Μαρίνα Κοποπούλη

Βουχὰνὰ τὸ σιγανὸ μουμουρούσιμα
σοῦ ἔφυγε κατέβασες τ' ἀπλόθωρο...
—μέσα στὰ τσίνοια μπεροετίτριε
τὸ δάκρυ..

Σταλαγματιά, σταλαγματιάς ξεφύγανε,
τὰ πόδια τῆς μιάς σκέψης, σὰν
τὸ κεφάλι ἀνασήκωσε, τ' ἀραχωτὸ
κροστᾶλλωμα, σὲ γέλασε..
—Ἐλα...Τὰ χέρια ἔπλωσε, ἢ ἀντάμοιες
τοῦ φευγαλοῦ τὸν Πόνου.—Βούρωμα
τί τ' ὄφελος σπαράγματα ν' ἀφίτης;—
—Φύγε..

Asmara, 4 Μάρτη 1918

MIX. ΠΡΙΟΝΙΣΤΗΣ ἔ. ἔ.

Ο ΜΕΤΑΝΟΗΜΕΝΟΣ ΑΜΑΡΤΩΛΟΣ

(Δίηγημα - Λέοντος Τολστόη)

Ένας άνθρωπος φθάσας εις ηλικίαν 72 χρόνων είχε περάσει όλη του τή ζωή στήν άμαρτία. Τόσον δέ ήτο υβρισμένος στή άμαρτία, ώστε ούτε όταν έπασε άρρωστος δέ μετενόησε.

Έπί τέλους ήρθεν ό θάνατος. Ό άνθρωπος είδεν ότι ή τελευταία του ώρα έφθασεν έκλαυσε πικρά και είπεν ειλικρινώς μετανοημένος.

— Κύριε, συγχώρησόν με, όπως έσυγχώρησες τόν ληστή επί του Σταυρού.

Μόλις εξεστόμισε αύτās τās λέξεις εξέπνευσε. Καί ή ψυχή του άμαρτωλού ήρχισε ν' αγαπά τόν Θεόν, έπίστευεν εις τό έλεος του και επέταξε πρós τās πύλας του παραδείσου. Εκεί ό άμαρτωλός έκρουε πολλήν ώρην και παρεκάλει νά τόν δεχθούν εις τό ούρανιον βασίλειον.

— Ποιός χτυπά τήν πόρτα του παραδείσου; έκράξε μία φωνή ύπισθεν τής θύρας. Τί έργα αγαθά εξετέλεσες επί τής γής;

Και ή φωνή του κατηγορού άπρηθήμην όλας τās κακās πράξεις του ανθρώπου χωρίς ν' αναφέρη ούτε μίαν καν αγαθοεργίαν.

— Όχι, οί άμαρτωλοί δέν έμβαίουν εις τό βασίλειον του Θεού. Φύγε άπ' εδώ του άπήντησεν.

Γότε ό άνθρωπος είπε :

— Κύριε. Άκούω τήν φωνήν σου, αλλά δέν βλέπω τό πρόσωπόν σου, δέν ήξεύρω τό όνομά σου.

— Είμαι ό άπίστολος Πέτρος, άπήντησεν ή φωνή.

— Απόστολε Πέτρε, έλέησέ με, θυμήσου τήν ανθρωπινή αδυναμία και τό έλεος του Θεού. Δέν ήσο μαθητής του Χριστού; Δέν έλαβες από τό στόμα του τήν διδασκαλίαν του και δέν είδες τό παράδειγμα του βίου του; Και θυμήσου ότι όταν ήτο εις τήν άγωνίαν σου, σου έξήτησε νά μη κοιμηθής, αλλά νά προσεύχασαι, και σύ άπεικομήθης, διότι τά μάτια σου ενύσταζαν. Τρείς φορές σ' εύρήκαν κοιμώμενον. Κι' ενώ τό ίδιο έκκαμα. Ένθυμήσου ακόμη ότι του υπεσχέθης ότι δέν θά τόν εγκαταλείψης καθόλου έως εις τόν θανάτόν του, και σύ τρείς φορές τόν άπρηνήθης όταν τόν ώδήγησαν έμπρός εις τόν Καίφαν. Και έγώ τό ίδιο έκκαμα. Και νά ένθυμηθής ακόμη ότι, όταν έφώνησεν ό άλέκτωρ, εξήλθες από τό πρωτόριον και έκλαυσες πικρά. Κ' έγώ, τό ίδιο έκκαμα. Δέν ήμπορείς νά μου απαγορεύσης τήν είσοδόν του ούρανο.

Όπισω από τήν θύραν του παραδείσου ή φωνή τίποτε δέν άπεκρίθη! Ό άμαρτωλός έμεινεν όλίγας στιγ-

μάς σιωπηλός, ύστερα ήρχισε πάλιν νά κτυπά και έξήτησε τήν άδειαν νά εισέλθη.

Άλλη φωνή, αύτή τήν φοράν ή φωνή του προητάναχτος Δαυίδ, τώ έκράυαζε :

— Φύγε άπ' εδώ. Άμαρτωλοί ώσάν εσέ, δέν ήμπορούν νά ζούν εις τό πλευρό μας, μέσα εις τόν Παράδεισον.

Άλλά ό άμαρτωλός δέν έπτοίετο από αύτούς τούς λόγους; δέν εξεκολλούσεν από τήν θύραν του Παραδείσου, και εξήκολούθησε :

— Λυπήσου με, βασιλεύ Δαυίδ, και ένθυμήσου τήν ανθρωπινή αδυναμία και τό θεϊόν έλεος. Ό Κύριος σέ ήγάπησε και σέ έκαμε μέγαν μεταξύ τών ανθρώπων. Είχες όλα όλα ένα; Άνθρωπος ήμπορεί νά έπιθυμήσῃ; είχες τήν δύναμιν, τήν δόξαν, τά πλούτη, είχες γυναίκες, παιδιά; άλλ' από τόν εξόστειν, είδες τήν γυναικά ενός τών ταπεινών σου υπηκόων, και σ' έκυριεύσεν ή άμαρτία έπηρες από τόν Ούριαν τήν σύζυγόν του και έβαλες σύ ό ίδιος ένα Άμμωνιτήν νά τόν θανατώσῃ με τό ξίφος σου. Σύ, ό όποιος ήσο πλούσιος, ήρπασες από τόν πτωχόν τό τελευταϊόν πρόβατόν του, και σύ ό ίδιος τόν θανάτωσες. Κ' έγώ, τό ίδιο έκκαμα. Ένθυμήσου ότι κατόπιν μετενόησες και είπες — άναγνωρίζω τό σφάλμα μου και μετανάω διά τό άμαρτημά μου. Κ' έγώ τό ίδιο έκκαμα. Δέν ήμπορείς νά με έμποδίσης νά έμβω εις τό βασίλειον του ούρανο.

Η φωνή του βασιλέως Δαυίδ, ύπισθεν τής θύρας, ετώπησε.

Άλλά ό άμαρτωλός δέν έννουσε νά φύγη. Ηρχισε πάλιν νά κτυπά εις τήν θύραν και νά ζητή νά γείνη δεκτός εις τόν παράδεισον.

Νέα φωνή, αύτή τήν φοράν ή φωνή του Ιωάννου του Θεολόγου, του έννοουμένου μαθητού του Σωτήρος, τώ έκράξε :

— Φύγε. Οί άμαρτωλοί δέν ήμπορούν νά έμβουν εις τό βασίλειον του ούρανο.

Άλλ' ό άμαρτωλός, άναγνωρίζας τήν φωνήν του Ιωάννου του Θεολόγου, έχάρη υπερβολικά, και αί έλπιδες του άνεπετραβήθησαν, και είπε :

— Τώρα θά έμβω ό Πέτρος και ό Δαυίδ δέν θά μ' έμποδίσουν νά τρυπώσω μέσα, διότι γνωρίζουν τήν ανθρωπινήν αδυναμία και τό έλεος του Θεού. Και σύ, θά μ' άφήσης νά έμβω, διότι εις έσένα ύπάρχει πολλή αγάπη. Δέν είσαι σύ Ιωάννη Θεολόγε, που

έγραψες εις τό βιβλίον σου ότι ό Θεός είνε αγάπη και ότι όποιος δέν αγαπά δέν γνωρίζει τόν Θεόν; Δέν είσαι σύ που είπες, εις τά γρατείά σου, ένα μόνον παράγγελμα εις τούς ανθρώπους: « Άδελφοί, αγαπάτε άλλήλους; » Και ήμπορούσες, τώρα, νά με μισήσης και νά με διώξης; Η άπαρηχούσ τά λόγια που είπες σύ ό

ίδιος ή αγάπα με και άφήσε με νά έμβω εις τόν παράδεισον.

Αί πύλαι του παραδείσου ανοίχθησαν διάπλατοι, ό Ιωάννης ένηγαλίσθη τόν μετανοημένον άμαρτωλόν, και τόν άφησε νά έμβη εις τό ούρανιον βασίλειον.

Μετάφρασις.

ΘΕΣΣΑΛΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

Η ΘΕΣΣΑΛΙΑ ΥΠΟ ΓΕΩΡΓΙΚΗΝ ΑΝΑΠΛΑΣΙΝ

Α'.

Η Θεσσαλία, ως γεωργικός παράγων, δέν νά έπισύρη περισσότερο θερμόν τήν ένδιαφέρον τής Πολιτείας. Δέν είνε άρκετά διά τήν πρόδόν τής ήμίμετρα και διαρκείς άμριταλαντεύσεις. Η Θεσσαλική πεδιάς άποτελεί τόν άκρωγιατόν λίθον του μεγάλου γεωργικού οικοδομήματος τής πατρίδος και άπαιτείται νά αναζητήσωμεν τούς πλέον βαρείς και άσαλεύτους όγκολίθους διά νά θεμελιώσωμεν τό ώραιον και πατριωτικόν έργον τής πλήρους ένισχύσεως όλων τών πόρων τής, όλων τών δυνάμεών τής. Άπαιτείται διά τόν τόπον αυτόν σύστημα γεωργικής διαπαιδαγωγίσεως σοβαρόν διά νά κατορθωθί μετά τινας γενεάς νά έμφανισθί ή γεωργική αύτή χώρα ως άληθινός παράδεισος. Η τύχη, ή ζωή του Καραγκούνη, τό μέλλον τών παιδιών του πρέπει νά καταστούν άντικείμενον ιδιαιτέρας Κρατικής μερίμνης. Ο Καραγκούνης τής Θεσσαλίας μ' όλα τά ελαττώματά του μοδ είνε λίαν συμπαθής. Βρίσκω ότι είνε θυμά τής άσιαφορίας του Κράτους, τών Πολιτευομένων και τών διανούμενων τάσεων του τόπου του. Σαράντα χρόνια ελεύθερη ή Θεσσαλία έπρεπε νά είνε ό υποδειγματικός τόπος πάσης Έλληνικής Γεωργικής πρόδου. Τί ήμπορούμε νά περιμένωμεν από Λαόν ό όποιος και μετά τήν αποδίωξιν του Τούρκου δέν άντελήφθη ότι έξή ελεύθερος, άπληλαγμένος από τήν τυραννίαν ή τήν έπιδησίαν τού Αφέντη; Μιά σειρά άτόλων και διαστακτικών Κυβερνήσεων άφήκε νά παρέλθη πολύτιμος χρόνος εξυγειάνσεως, βελτιώσεως, άναζωογονήσεως. Αυτή ή Κυβέρνησις Βενιζέλου, χωρίς τήν πείσιν τών περιστάσεων, θά έδίσταζε νά θέσθ επί του τάπητος τήν λύσιν του άγροτικού ζητήματος. Και τό δυσάρεστον είνε ότι, μολονότι είργάσθη και ετώλμησεν από αγαθής προθέσεως, έν τούτοις έν τή σπουδή τής ήστόχου έν τή συνολική και κατά μέρος λήψει τών ένδεικνυομένων μέτρων και σήμερον ακόμη τό άγροτικόν ζήτημα παραμεινέ άλυτον. Άλλά, κατ' έμέ, και άν ή επίλυσις ήτο ή σφαιτέρα, ή εύφυστέρα, ή λογικωτέρα, ή επιστημονικωτέρα, ή ανθρωπίνως τελειότερα, έν τή γενική άπόψει τών προσδοκωμένων αποτελεσμάτων θ' άποθί άπλόως άλεσεσφόρος προσάθεια διά τήν γεωργικόν πρόδον τής Θεσσαλίας, έφ' όσον δέν λαμβάνομεν εκ παραλλήλου σωρείαν εξυγειαντικών μέτρων ένισχυτικών τής γενναίας και άποφασιστικής Κυβερνητικής χειρονομίας. Θέλομεν ως

Έθνος άνήκον στή χορείαν τών προοδευμένων Λαών νά δημιουργήσωμεν μίαν Θεσσαλίαν Γεωργικήν και Ζωοτεχνικήν και Γεωργοβιομηχανικήν άξίαν τών σημερινών άπαιτήσεων του πολιτισμού και τών αναγκών τής Πατρίδος, όφείλομεν νά διαθέσωμεν υπέρ αύτής τής Σκέψεις, Νοών, Χρήμα, Χρόνον, Μελέτας, άναζητήσεις και προσπαθείας κοπιώδεις, έπιμόνους, σταθεράς και άποφασείς άδίστακτους. Και πρós τούτο προτείνω τά έξής: Πρώτον: Νά όνομασθί Γενική Διοίκησις Θεσσαλίας τεταγμένη υπό Γεν. Διοικητήν καθαρώς Γεωργικόν, ποιον δέ τό κατάλληλον πρós τούταυ τήν ύψηλήν θέσιν πρόσωπον έν τοίς μετέπειτα θά υποδείξω.

Δεύτερον: Έργον του Γεν. τούτου Διοικητού θέλει είσθαι ή πλήρης μελέτη τής Θεσσαλίας από πάσης γεωργικής άπόψεως. Μελέτη άπό τούς καλλιτέρας μας Γεωπόνους έντεταλμένους άνά δύο νά μελετήσουν άπ' άκρου εις άκρον χωριστά και εκ περιτροπής όλόκληρον τήν χώραν. Μετά τήν συγκέντρωσιν πάσης εκθέσεως, πάσης προτάσεως, πάσης υποδείξεως, πάσης συστάσεως ή εύχής εκκαθάρισις τής έργασίας και καθορισμός προγράμματος, σαφούς, διαυγούς, πρακτικού, σμής προγράμματος και άμεσος, προσηκτική, έφαρμογή νοικοκυρημένων και άμεσος, προσηκτική, έφαρμογή του. Έργον του ίδιου Γ. Διοικητού θέλει είσθαι ή συνεργασία μετά τής ιδιωτικής πρωτοβουλίας. Βολιδοσκοπήσεις όλων τών στοιχείων του ποθούν νά συνεισφέρουν υπέρ τής γεωργικής αναπλάσεως τής Θεσσαλίας και άμεσος μετ' αύτόν συνεργασία. Η συνεισφορά των θά είνε πολλαπλή. Θά είνε διαφωτιστική, θά είνε προπαγανδιστική, θά είνε διαλεκτική, δημιογραφική κτλ. Σύλλογοι κατά τής χαρτογραφικής, Σωματεία υπέρ του Δένδρου, κατά τής άφειδούς ήμεραργίας και φυγοπονίας, κατά τής άφειδούς κατά τής ζωολογικής. Ένα είδος ψυχικής και πνευματικής άπολυμάνσεως. Σύλλογοι πρós ήθρουν άγροτικών έορτών, πρós δημιουργίαν Έκθέσεων, πρós διασποράν διδακτικών εικόνων, πρós διάδοσιν ύφεσίμων εις τόν γεωργόν δημοσιευμάτων. Σύλλογοι από επιστήμονας, από έμπόρους, από μεγαλοκτηματίας, από μορφωμένους κυρίας, με έπί κεφαλής τόν Νομάρχη, τόν Δήμαρχον, τόν Δεσπότην, τόν Γυμνασιάρχην, με τούς Πιερείς, τούς Διδασκάλους, τούς Διδασκαλάσας, με ένα έκίτων εξυγειανσεως όλόκληρου τής ύπαιθρου Θεσσαλικής Γής.

Τρίτον. Αφθονα όλικά μέσα εις τήν διάθεσιν του κ. Γ. Διοικητού και πλήρης πρωτοβουλία ένεργείας.

Γεννάει αντιμισθία εις τόν ίδιον και ελα τὰ άμεσα όργανά του. Έπιτελεία δια τήν ύδραυλικήν άποκατάστασιν τής χώρας και τήν κτηματογράφην αυτής. Έχω ύπ' όψει μου τήν μελέτην του Έταλο ύδραυλικού κ. Ι. Νόμπιλε και αίσθάνομαι ντροπή ότι επί μίαν πενταετίαν παραμένει νεκρά, ανεφάρμοστος. Καί ένθουμομαι τὰ λόγια του τμηματάρχου κ. Μυλωνά, ό όπως έλεγε, τί όφελουν αί μελέται όταν μένουν ανεκτέλεστοι και μετά 5—6 χρόνια καθίστανται εκπρόθεσμοι; Γίνονται μελέται άποξηράνσεως έλών και δέν πραγματοποιούνται και μετά τινα έτη ελη αυτή ή έργασία παραμένει άχρηστος. Νέαι προσχώσεις έδαφών, άλλοιώσεις, γεωλογικά και έδαφικά, επιφάνειαν μεταβολάς και ή μελέτη ή γενομένη πρό πενταετίας είναι πλέον άπραγματοποίητος. Τριάκοντα έννεα εκατομμύρια προϋπολογίζει ό κ. Νόμπιλε δια τήν ύδραυλικήν διαρρύθμισιν τής Θεσσαλίας και έμως έρχονται και παρέρχονται Κυβερνήσεις χωρίς να

ύπάρχη στοιχειώδης μέριμνα δια τó ζήτημα αυτό άπό τόν έσόν των όνειροπολούντων τήν γεωργικήν άνάπλασιν τής Θεσσαλίας.

Τώρα μάλιστα που περισσεύει τό χρέμα επιβάλλεται εις τόν Έπουργόν τής Γεωργίας κ. Μιχαλακόπουλον να σπέυση να έξεύρη τρόπον επιλύσεως του ζητήματος αυτού. Αν ή Κυβέρνησις εύηρεστείτο να προσέξη εις τήν πρότασιν μου εγκαθίστωσα τόν θεσμόν τής Γ. Διοικήσεως στη Θεσσαλία όφειλε να παράσχη όλόκληρον τήν ύποστήριξιν τής δια να άφεθή πλήρης έλευθερία προς διαρρύθμισιν του ζωτικωτάτου δια τήν Θεσσαλίαν ζητήματος. Μία συνεννόησις μετά των έγχωρίων κεφαλαίων φρονώ ότι ήδύνατο να άθήσχη τό ζήτημα προς άμεσον λύσιν ή τουλάχιστον προς άρχην λύσεως έστω και ύπό έποψιν ύδρεύσεως όποτε μόνον ή καλή θέλησις ύπολείπεται δια τό γενναίον αυτό βήμα.

Δ. Α. ΖΗΓΡΑΦΟΣ

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 1918

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

ΘΕΑΤΡΑ

Τής τελευταίας ήμέρας του Άπριλίου ήρχισεν ή ήμερίσιμος ένάρξις τής θερινής θεατρικής περιόδου. Ακόμη τίποτε νόν δέν παρουσιάσθη. Άλλό όπως δήποτε πλην των θεάτρων «Λιονύσια» και «Κοτοπούλη» τὰ όποία έλειτούργησαν κουτσά-στραβά και τόν χειμώνα άκόμη, ανεπέτασαν τās πύλας των εις τό κοινόν, και τὰ άλλα θερινά θεάτρα,

Η «Αλάμπρα» τό θεάτρον τής όδοϋ Πατησίων, τό όποιον ανεκαινίσθη έντελώς, και έγινε ένα άπό τὰ κομψότερα θεατρά μας, θά στεγάσχη έφέντος τὰ Παναθήνια. Υπό τήν διεύθυνσιν του κ. Γενάδη καθιερίσθη ένας θίασος τέλειος για έπιθεωρήσεις. Έάν δέ λάβη τις ύπ' όψιν του και τή άγάπη τήν όποιαν τρέφει τό Άθηναϊκόν κοινόν εις τὰ «Παναθήνια», δέν ύπάρχει άμφιβολία ότι όλος ό κόσμος δ' έκλεκτός θά συγκεντρώονται κάθε βράδυ εις τό θεάτρον τής Άλάμπρας όπου όντως θά περιζή μιά ευχάριστη βραδύνα.

Τὰ Νέα Παναθήνια του 1918 θά δοθούν τό τελευταίον δεκαήμερον του Μαΐου.

Εις τό Πανελλήνιον, τό θεάτρον τής όδοϋ Πανεπιστημίου, θά παίξη ό θίασος τής Κας Καλογερίκου. Καί αυτός θίασος τέλειος καθιερισμένος θά δώση μόνον επιθεωρήσεις. Ηρχισε με τό παλαιόν «Πανόραμα», του κ. Μωραϊτίνη, και περι τās άρχάς του έρχομένου μηνός θά δώση τό «Πανόραμα του 1918»,

τό όποιον όπως άπάντοτε περιμένεται με πολλήν άνωμονησίαν άπό τό Άθηναϊκόν κοινόν.

Ό κ. Παπαϊωάννου ήρχισε τās παραστάσεις του εις τό θεάτρον του. Καί αυτός με έργα παιαία.

Η κ. Αφεντάκη θά παίξη εις τό «Κεντρικόν», και εις τὰ «Ολύμπια», τό Έλληνικόν Μελόδραμα, τό όποιον έλπίζεται και έφέντος να μας κίμη άρκετάς καλλιτεχνικάς επιλήψεις.

Νέα έργα θά δοθούν έφέντος πολλά εις τὰ θερινά θεάτρα. Έγνώσθη ότι ό κ. Συνοδινός έχει ήδη έτοιμον μίαν τριπρακτον κομψόδιαν «Όταν έλεμε τήν Άλήθειαν». Ό κ. Βουτιερίδης έτελείωσε τήν «Ηλιογέννητη» έμμετρον τραγυδιόν. Έξηγμένη άπό τό όμόνυμο δημοτικό τραγυδι, ή «Ηλιογέννητη. Ό κ. Δημητριάδης έτελείωσε τή «Μέλισσα» κομψόδιαν άρχαίας ύποθέσεως. Ό κ. Τσοκόπουλος έγραψε τριπρακτον δράμα του όποιου δέν έγνωσθη ό τίτλος, και ό κ. Σημηριωτάκης, παρέδωκεν ήδη εις τὰ «Λιονύσια» ένα κοινωνικόν δράμα ύπό τόν τίτλον «Πώς μάς ξεγελάει ή άγάπη».

Αυτά προς τό παρόν αί θεατρικά είδησεις. Τώρα κατά πόσον ή πάροδος τού χρόνου θά αύξήσχη τή παρογαγή αυτή, έάν κρίνη κανείς όμως άπό τό παρελθόν, θά φθάσχη εις τό όφαιον συμπέρασμα τής πολιτικής και άσυγκρατήτου παραγωγής. Άς εύχηθώμεν λοιπόν ή πληθώρα των έργων να είναι και εις ποιόν έκλεκτή όπως θά είναι και εις ποσόν ύπεραρκετή.

ΣΥΝΑΓΙΑΙ

Όντως ύπεραρκεται ύπήρξαν έφέντος αί δοθείσαι συναυλία. Δέν έμεινε μουσικόν τάλατον μικρό

τήν διευθύνει ό κ. Λαυράγκας. Συμμετέσχη και ή δις Μαρία Φωκά.

Έπίσης πολύ επιτυχής ύπήρξε ή συναυλία τής Άθηναϊκής Μανδολινάτας.

ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ

Ό κ. Φουξερ διευθυντής τής Γαλλικής Άρχαιολογικής Σχολής έδωκεν εις τὰ «Λιονύσια» μίαν διάλεξιν περι «της άποστολής του Έλληνισμού και του καθήκοντος του Έλληнос στρατιώτου κατά τόν παρόντα πόλεμον». Τās διαλέξεις αυτές τās διοργανώνει ό Γαλλοέλληικός και Άγγλοέλληικός Σύνδεσμος. Εις τήν δευτέραν διάλεξιν τόν «Λιονύσιον», είχε τόν λόγον ό κ. Ουάις, διευθυντής και αυτός τής Βρετανικής Άρχαιολογικής Σχολής. Ό κ. Ουάις όμιλησεν περι τής συμβολής τής μεγάλης Αμερικανικής Συμπολιτείας εις τό κοινόν Συμμαχικόν άγών.

Και αί δύο διαλέξεις των σοφών ξένων είχαν πολλήν σπουδαιότητα και έννεπνεον άπό τόν μεγαλέτερον φιλέλληισμόν.

ΕΚΘΕΣΕΙΣ

Εις τό Ζάππειον μέγαρον ήνοιξε πρό ήμερών τās πύλας τής ή Έλληνο-Γαλλική έκθεσις. Τά έγκαίνια τής έγένοντο μετά πολλής επισιμότητος παρουσία πολλών Έλληνικών άρχών. Έργα πολλά διακρίνοντα δικών μας και ξένων, ζωγραφικής και γλυπτικής.

Η ΕΟΡΤΗ ΤΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Εις τήν αίθουσαν τής Συναίας Άκαδημίας διεξήχθη μεγαλοπρεπώς ή τελετή τής άπονυμής του «Αριστοτέου των Γραμμάτων και των Τεχνών» προς τόν Ποιητήν των «Σλαμμένων Μαμαρών» κ. Ι. Πολέμη.

Ό κ. Άννινος μετά μακράν εισήγησιν έτόνισε τό έγκόμιον του ποιητού, ό Έπουργός τής Παιδείας κ. Δίγας όμιλησεν με άνάλογον ένθουσιασμόν ύπερ των ανθρώπων τής Τέχνης και του Πνεύματος και ό τιμώμενος ποιητής άπήγγειλε μεγαλόστομον «Υμνον προς τήν Τέχνην, άντάτιον σπης διεξαγομένης έορταστικής τελετής. Κατ' αυτήν παρευρέθησαν ό Βασιλεύς, ό κ. Προθυπουργός, οι κ.κ. Έπουργοί, Στρατηγοί, Βουλευταί, οι άρχικώς τιμηθέντες δια του Άριστέου, όλοι τινες Λόγιοι άπειράριθμοι Λιδάσκαλοι και αί Λακτυλογράφοι του Έπουργείου τής Παιδείας. Διά τους άλλους ανθρώπους των Γραμμάτων έδεωρήθη περιττόν να άσολήθη ή περιφημος άρμοδιότης των κυρίων του Έπουργείου τής Παιδείας. Άγνοούν όλοι αυτοί αν ύπάρχουν Έλληνες και Έλληνίδες έραγαθόμενοι και έραγαθόντες ύπερ μιάς Ίδέας, αν εκδίδουν άπό έτών Περιουδικά που ύπηρετήσαν θεικώς τήν πατρίδα. περισσότερον άπό τās συμφολυγώδες και άερώδεις αυτών μεγαληγορίας περι Γραμμάτων και Τέχνης. Καί μολοντί άπό τινων έτών, άτυχώς, άρ' ής έποχής αί Φιλελεύθεροι ιδέα διεσκορηθήσαν εις τήν Έλληνικήν Κοινωνία, παρατηρείται διά λόγον μέν δήθεν στοργή προς τους ανθρώπους των Γραμμάτων, δι' έργον δέ περιφρόνησις και ιδία εις τόν κύκλον των Γραφουσών Έλληνίδων—όρα παρασημοφοριανολόγιον κ.τ.λ.—έν τοιούτοις ήμεσις άπεργώμενοι να θίξωμεν τό ζήτημα αυτό, άφήγοντες τήν μικρολογίαν και τήν στε-

ή μεγάλο, μέτρο ή πλούσιο, τό όποιον να μη ένεφανίσθη άπό τής σκηνης. Αί Άθηναί επιλήσιασαν να πνιγούν μέσα εις τους ήχους των πιάνων και τους τόνους των βιολιών και των τραγουδιών τὰ νανουρίσματα. Όλοι και όλοι έδωκαν δείγματα τής τέχνης των, του τάλαντου των, τής μουσικής των ιδιοφυίας. Έάν ήθέλαμε ν' άπαριθμήσωμε όλους αυταίς τής συναυλίας θά μάς έχρεώετο ένας χώρος πολύ μακρός. Για τούτο θά περιορισθώμεν εις τās πλέον σοβαρωτέρας εξ αυτών, εκείνας που όντως άξίζαν του κοινού τήν προσοχήν και τήν εκτίμησιν.

Έξ αυτών των Συναυλιών βεβαίως είναι αί μεγάλαι Συμφωνικά συναυλία τής Όρχήστρας του Ωδείου. Εις τήν τελευταίαν έφέντος ό κ. Μητρόπουλος έξετέλεσεν όλόκληρον τήν πρώτην πράξιν του μελοδραμάτος του Beatrice. Καί εις τήν εκτέλεσιν αυτήν είχε συγκεντρωθή όλον τό ένδιαφέρον του κοινού. Διότι ένα τάλατον πραγματικόν, όπως είναι τό τάλατον του κ. Μητροπούλου δέν είναι δυνατόν παρά να έλάσχη όλην τήν προσοχήν εις τήν έξελίξιν του, άφοϋ συγκεντρώνει όλες τής έλπίδες του συνθέτου του μέλλοντος.

Η Βεατρίκη του κ. Μητροπούλου έστερώσε τās έλπίδας και ήξησησε τήν αξιόσιν μας άπό τό μουσικόν του τάλατον.

Έπίσης μία συναυλία έξαιρετικής όντως σημασίας ήτο συναυλία των πρωτοτύπων συνθέσεων του κ. Δ. Λιάλιου, ή δοθείσα εις τήν αίθουσαν του Ωδείου. Ό κ. Λιάλιος με τās όπόω συνθέσεις του μάς έδωκε δείγματα τής μεγάλης μουσικής του μορφώσεως και τής καλλιτεχνικής του ιδιοφυίας. Τά συμφωνικά του έργα τὰ όποια τό Ωδείον είχε τήν πρωτοβουλίαν να μάς παρουσιάσχη εκριθήσαν τέλεια, και του δίδουν τήν επισιμότερη θέσιν μεταξυ του μουσικού μας κόσμου.

Η κ. Φωκά έδωκε και δευτέραν συναυλίαν τόν μήνα αυτόν. Εις τήν συναυλίαν αυτήν μάς παρουσίασε τρεις μαθητριάς τής. Τās Δας Φλώραν Πασχάλη, Κικήν Τσακασιάνου και Έλλην Βαφειάδου. Η δις Πασχάλη διπλωματούχος του Ωδείου Άθηνων εινε άπό τής πλέον εκλεκτάς φωνές και τās συμπληρωκάς εμφανίσεις. Έτραγούδησεν Άϊντα και Πρωτομάστορα με πολύ αίσθημα και τέχνη. Η Δις Τσακασιάνου έψαλε Τραβιάτα ένθουσιάζασα τό άχροατήριόν τής, και έτραγούδησε Μανόν ή Δις Βαφειάδου με έξαιρετική επιτυχίαν.

Ός συμπλήρωμα τής όλης καλλιτεχνικής απολαύσεως ήτο ή εμφάνισις τής όος Φωκά ή όποία έτραγούδησε Lakmé, και τό Δαχτυλίδι τής Μάνιας, του κ. Καλομοίρη.

Περι τής κ. Φωκά δέν ύπάρχει ένάγκη να κίμωμεν λόγον, ούτε δια τήν επιτυχίαν τής, ούτε δια τήν τέχνην τής, ούτε δια τό τραγυδι τής. Τήν συγκρομέθα μόνον δια τās μαθητριάς τής των όποίων τόσοσν καλά γνωρίζει να άναπτύσχη τό τάλατον.

Με έξαιρετικήν επιτυχίαν έδωκε τήν πρώτην μεγάλην συναυλίαν του ό Πανελλήνιος Μουσικός Σύλλογος. Τήν άρχίστησαν συγκεμήνην εξ εκατόν όργάνων,

νοκεφαλιάν νά δομαίξη εἰς βάρος τῶν ἀληθινῶν ἐργατῶν τῆς πένης καί τῆς δημιουργικῆς ἐργασίας, ἀλλά μετὰ τὴν ἀδιανομίαν τῆς π. Κυριακῆς ἐνομίσαμεν πλέον καθήκον μας νά διαμαρτυρηθῶμεν, ὄχι χάριν τῶν κυρίων αὐτῶν, ἀλλὰ χάριν τῆς Ἰδέας, τῆν ὅποιαν ἡμεῖς μὲν δυνάμεθα νά καυχήθωμεν ὅτι μὲ ὑπερηφάνειαν ἀντεπροσώπιασμεν, ἐν ᾧ αὐτοὶ πάντοτε τὴν ἐποδοκίλησαν εἰς τὰς προσωπικὰς τῶν συμπαθεῖας, εἰς τὰ προσωπικὰ τῶν συμφορῶν, εἰς τὰς κλασσικὰς τῶν μηδαιμινότητος καὶ εἰς τὰς ὀργιστοῦσας κλίμας τοῦ ἀλληλοθανασμοῦ — ὅρα καὶ μουσικὰ σκάνδαλα πρωτοφανῆ διὰ τὴν ἱστορίαν τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος. Ἐνα μεῖδιμα οἴκτου ἀξίζει διὰ τοὺς κατηλειωμένους ὅτι ὥραϊον καὶ εὐγενικὸν ἔχει νά ἐπιδείξη τὸ Ἑλληνικὸν πνεῦμα καὶ ἡ τελευταία ἐορτὴ μᾶς ἔκαμε νά ἀντιληφθῶμεν καὶ πάλιν μὲ πόσῃ ἀγαλλίᾳσιν παροφδοῦνται στὴν Ἑλλάδα τὰ εὐγενέστερα πνευματικὰ καὶ ψυχικὰ ἰδεώδη τοῦ ἀνθρώπου.

ΕΘΝΙΚΟΙ ΠΑΛΜΟΙ ΣΤΗΝ ΚΕΡΚΥΡΑ

Ἐν ἡ 25 Μαρτίου ἐδόνησε κάθε ἑλληνικὴ καρδιά καὶ ἐπλημμύρισεν ἀπὸ αἰσθημα ἐθνικὸν κάθε γωνία Ἑλληνικῆ ἑξαιρετικῶς τοῦτο συνέθη εἰς τὴν Κέρκυραν. Οὐδέποτε ἐωρτάσθη ἑλληνοπρεπέστερα ἢ Ἑθνικῆ μᾶς ἐορτὴ στὴν περικαλλῆ νῆσον. Μέσα στὴν παγκόσμιον ἐξέγερσιν τῶν αἰσθημάτων τῶν λαῶν καὶ τὴν ἐνθερμον διακήρυξιν τῆς ἐλευθερίας τῶν ὑπερήφανος ὁ Κερκυραϊκὸς λαὸς δελεῖται ὅτι εἶναι Ἑλληνικὸς καὶ μόνον Ἑλληνικὸς.

Μὲ τὸν ἱερώτερον ἐνθουσιασμὸν, μὲ τὴν πλέον δυνατὴν κραυγὴν ἐξερχομένη ἀπὸ τὰ βάθη τῆς ψυχῆς τῶν διακηρῶσται μὲ ὑπερηφάνειαν τὴν Ἑλληνικότητά του. Καὶ ἡ φωνὴ του ἔχει κατὰ τὸ συναρπάζον, κατὰ τὸ προκαλοῦν τὰν σιωπηλὸν θαυμασμὸν. Ἐχει ἡ φωνὴ ἐκείνη τὴν ἱερότητα ποῦ ἔχει κάθε διαμαρτυρία κατὰ ξένης σιδηρᾶς θελήσεως προσπαθοῦσας ὑπόλους νά τὴν υποδουλώσῃ.

Κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν ἡ Κέρκυρα ὄχι μόνον ἐτέλει τὸ μνημόσυνον τῶν ἡρώων τῆς μεγάλης ἰδέας, ἀλλὰ καὶ ἐμπράκτως ἐδεικνύετο ὑπέρμαχος αὐτῆς.

Δι' αὐτὸ καὶ ἡ ἡμέρα αὐτὴ ἐπέρασε μὲ μιὰ διαρκῆ ἐκδηλωσιν ἐθνικοῦ ἐνθουσιασμοῦ ἀκραίφνου καὶ ζωντανοῦ.

Ἀπὸ τῆς λαμπαδηφορίας τῆς παραμονῆς μέχρι τῆς ἐθνικῆς παραστάσεως ποῦ ἐπέστηψε τὴν ἐορτὴν διαρκῶς μύρα ἑλληνοπρεποῦς μεγαλειοῦ διέχεον τὴν θεσπέσιαν τῶν ὁσμήν. Μία θάλασσα ἀπὸ ἐθνικὰ χρώματα πλημμυρίζει τὴν πόλιν. Ὅλοι ἀπὸ τῶν Ἀρχῶν μέχρι τοῦ τελευταίου ἰδιώτου συντείνουσι εἰς τὸν μεγαλοπρεπέστερον ἐορτασμὸν μὲ ὅτι ἡμπορεῖ καθένας νά διαθέσῃ. Ἐπιτροπὴ κυρίων ἀναλαμβάνει τὴν διοργάνωσιν τῆς ἐορτῆς εἰς τὸ θέατρον. Καθηγηταὶ ἐκφωνοῦν πανηγυρικοὺς στεφανόνοτες τοὺς ἀνδριάντας μεγάλων Κερκυραίων. Μαθηταὶ διατελοῦν ὑπὸ τὴν ἐπιθέρειαν τῆς πατριωτικῆς ψυχαγωγίας, μουσικὰ σκορπίζουν τὰς ἱερωτέρας φρικιάσεις μὲ τὰ ἐθνικὰ τῶν ἐμβατήρια. Ὁ Ἑλληνικὸς θίασος παριστάνει τὸ πλέον ζωντανὸν ἔργον τῆς ἐποποιίας, τὸν Μάρκον

Μπόταρην», αἱ Ἀρσκειάδες χαρίζουσι τὰς πλέον ἀπολαυστικὰς στιγμὰς μὲ τὴν εὐμορφίαν καὶ χάριν τῶν Ἑλληνικῶν χορῶν. Ὅλα ἑλληνικὰ τελείως ἑλληνικὰ.

Ὅλους συσσωματώνει τὸ ἴδιον αἰσθημα καὶ εἶναι τόσοσ ὥραϊον αὐτό, τόσοσ συγκινητικόν!

Βλέπει κανεὶς μὲ τὰ μάτια τῆς ψυχῆς του μιὰ Ἑλλάδα ὑποβασταζομένην στερεὰ ὑπὸ τῶν φιλοστόργων παιδιῶν τῆς. Ἰδιαίτερος δὲ διὰ τὴν Κέρκυραν βλέπει κανεὶς μὲ τὰ μάτια τῆς Κερκυραϊκῆς πλέον ψυχῆς τῶν τῶν παιδιῶν τῆς μωρῶμένης νῆσου κρύπτοντα βαθεῖα στὴν καρδίαν τῶν τὸ πλέον φλογερὸν αἰσθημα τῆς ἐλευθερίας ὅπως ὁ Ἕλληνας τὸ ἐννοεῖ καὶ ξεύρει νά τὸ ἐκδηλώσῃ.

Τὸ πλέον εὐχάριστον εἶναι ὅτι ἐδόθη ἀφορμὴ μιαν ἀκόμη φορὰν νά ἐκδηλωθῶν τὰ αἰσθημα, ὑπὸ τῶν ὁποίων ἐμφορεῖται ἡ Κέρκυρα, ἢ ὅποια μὲ ἔλας τὰς περιπετείας τῆς δὲν ἐπαυσε νά εἶναι ἀρρήκτως συνδεμένη μὲ τὴν μητέρα τῆς, ἰκανὴ νά ἀντιμετωπίσῃ κάθε προσβολὴν καὶ κάθε βέβηλον ἐναντίον τῆς σκέψιν μὲ μιὰ ἔντονον καὶ εὐγενῆ ἐξέγερσιν τῆς παιδιῶν τῆς.

Κέρκυρα 1918.

Διὰς ΑΓ. ΝΙΚ.

ΑΓΓΛΙΔΕΣ ΚΑΛΟΤΕΧΝΙΔΕΣ

Ἡ ἠθοποιὸς Lydia Yavorska

Ἡ ἠθοποιὸς Neilson Terry

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΕΞ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ

(Ἐπιστολὴ πεντηκοστῆ ἐνάτη)

Ἐρῶ Μονὴ Ἁγίου Παύλου, 3 Μαρτίου 1915
(Τρίτη ἐορτῆς)

Κλιώνη μου,

Σοῦ γράφω ἀπὸ τὴν Μονὴν τοῦ Ἁγίου Παύλου μιὰ ἀπὸ τῆς μεγαλοπρεπέστερας Μονῆς τοῦ Ὄρους, λόγῳ θέσεως καὶ λόγῳ προσόψεως τοῦ οἰκοδομηματος. Τὰ θεμέλια τῆς Μονῆς εἶνε ἐπὶ βράχου καὶ εἰς ὕψος ἐπιθλιτικὸ ἀνεγείρονται τὰ οἰκοδομηματα. Μακρόθεν τὸ ὄλον προξενεῖ περιεργότατῃ ἐντυπωσιῶν. Ἐφθασα ἔδω κατόπιν πραγματικῶς θεϊνῶν περιπετειῶν, χωρὶς εὐτυχῶς συνελεύσεως.

Ἐπέρασα ἄγρια καὶ δύσβατα μέρη καὶ ἠσθάνθη τὴν ψυχὴν μου περισσότερο ἰσχυρὴν ὕστερα ἀπὸ τὴν ἐπικίνδυνον αὐτὴν πορείαν.

Τὸ πρῶτὸ ποῦ ἐξύπνησα στὰ Κανσοκαλίβια τὸ πρῶτον ζήτημα ποῦ μ' ἀπασχόλησεν ἦτο ἡ ἐξεύρεσις μέσων ἀναχωρήσεως.

Διὰ θάλασσαν ἀπεκλείετο ἐλλείπει βάρκας. Οἱ Ἀδελφοὶ ἐκ διαφόρων τοποθεσιῶν τῆς Σκήτης προσεπάθησαν ν' ἀνύρουν εἰς ὅλα τὰ σημεῖα τοῦ πόντου καμμίαν τυχαίαν βάρκαν μὲ τὴν ἐλπίδα, νά τὴν καλέσωσι διὰ σημάτων, νά μὲ παραλάβῃ, ἀλλὰ συμπτώσις οὔτε φαρπούλα νά μὲ φαίνεται.

Ἐμείνεν ἡ ξηρὰ καὶ μετὰ τινὰς ἀναζητήσεως εὐρήθη ἀγωνιάτης, Δημητρός ὀνόματι, ὁ ὅποιος μᾶς ἐνοίκιασε τὰ δύο του ζῶα καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐξεσπασίθη ἡ ἀναχώρησις. Ἀλλὰ εἴχαμε ν' ἀντιμετωπίσωμεν εἰς τὰ θεώρατα ἐκεῖνα ὕψη ποῦ ἦ ἀνευργόμεθα ἐπὶ μακρὸν ἕνα καινούργιο ἔγγραφο.

Τὴν ἀλλαγὴν τοῦ καιροῦ.

Ὁ θεσινὸς ἐπαρὼς ἥλιος ὑπεχώρησε σὲ ψῦχος, σὲ βροχὴ, σὲ χιόνια. Ἐπέφυγα θίμως νά τελειώσω τὸ ταξίδι μου καὶ ἀπορεύω συστηματικῶς τῆς ἀναβολῆς καὶ μ' ἔλην τὴν κακοκαιρίαν, τὴν βαρυστοιμίαν δὲν εἰδίτασα νά ἐπιμείνω γιὰ τὴν ἀναχώρησι. Ὁ ἀποχωρισμὸς ἀπὸ τοὺς θαυμαστοὺς μου φίλους Κανσοκαλιβιώτας ἦτο συγκινητικὸς. Αἱ εὐχαί τους ἐγκάρδιοι καὶ εὐκρινεῖς.

* *

Νέ λίγο βρισκόμαστε σ' ἕνα πολὺ ἀπότομο ἀνήφορο. Δυὸ ὥρες τώρα προχωροῦμε, ἀνευργόμεθα μέσα σὲ μονοπατία ὀλισθηρὰ, γεμάτα ἀπὸ βῆματα λιθάρια. Παλαιὸς σεισμὸς ἔχει ἀνασκαλεύσει, ἀναποδογυρᾶσι βράχους ὀλόκληρους καὶ τοὺς μετέβαλε σὲ θρύψαλα ἐξ οὗ τὸ πολὺ, τὸ ἀνυπόφορο, τὸ κουραστικὸ λιθάρι. Καὶ κοντὰ σ' αὐτὰ μιὰ βροχὴ ποῦ ἀλύπητα μᾶς περιούσει, πολλὰς μάλιστα φορές μὲ μιὰ ὀρμὴ ποῦ ἔκανε ἀχρηστοὺς κάθε προφυλακτικὸν μέτρον.

Ἐμείθα στὴν ἀπόλυτη διάθεσι τῶν στοιχείων. Πέρω θίμως ἰδέα τῆς ἀγριεμένης φύσεως ποῦ ἀσυκίνητα κάνει τὰ γούστὰ τῆς, τὰ καπρίτσια τῆς, χωρὶς νά ᾄδῃν οὔτε προσοχὴ, οὔτε σημασία σὲς κοδικὰς αὐτῆς ποῦ καυχῶνται, πὺς λέγονται ἄνθρωποι.

Τὰ πανύψηλα βράχια διαδέχονται τὸ ἕνα τὸ ἄλλο καὶ ἐμεῖς διαρκῶς ἀπέχουμε πολὺ γιὰ ν' ἀντικρύσωμε τὸ πέριμα. Πλησιάζομε μόνον στοὺς βραχίονες καὶ κρημνίσεις πρόποδας πλέον τοῦ Ἄθω καὶ συνανοῦμε ἐκεῖ τὴν βασικὴν βλάστησιν γιομάτην ἀπὸ χιόνια ποῦ ἔπεσαν τὴν νύκτα.

Βροχόμεθα ἀπὸ παντοῦ, διότι καὶ ἂν σταματοῦσε γιὰ λίγο ἡ βροχὴ, μᾶς καταβρέχαν οἱ κλάδοι τῶν δένδρων ποῦ κατ' ἀνάγκην τοὺς ἀγγίζαμε τὴν στιγμήν ποῦ περνοῦσαμε μὲ τὰ ζῶα τὰ στενὰ μονοπατία.

Σὲ μιὰ στιγμήν ποῦ διερχόμεθα ἀπόκρημνην τρομακτικὴ θέσι καὶ ἐπρεπε νά προχωρήσωμε σὲ μιὰ ράχην σχεδὸν κἀθετῆ, ρωτῶ τὸν Πατέρα Χριστόφορον:

— Πῶς τὰ βλέπει τὰ πράγματα, Πάτερ Χριστόφορε;

— Χαλεπά, μού ἀπαντᾶ μὲ τραγικὸν ὕψος ὁ σύντροφός μου.

Ὅς τώρα ὁ Πατὴρ Χριστόφορος ἦτο διαρκῶς εὐέλπης καὶ ἦτο ἡ πρώτη φορὰ ποῦ ἐξέφυγεν ἀπὸ τὰ χεῖλη του λέγις δυσφορίας ἢ ἀποκαρτερήσεως.

— Μὴ χειρότερα Πάτερ Χριστόφορε.

Ἀλλὰ εἰς τὴν ὠχρότητα τοῦ προσώπου του καὶ σὲ φοβισμὸν ὕψος τῆς μορφῆς τὸ ἐπέκρανε ὅτι ὑπερίσχυον ἄλλο συναίσθημα ἀνώτερον ἀπὸ τὸν πόθο τῆς φλυαρίας.

* *

Προχωροῦμε καὶ ποῦ καὶ ποῦ ἀνάμεσα ἀπὸ κάποια ἀραιὰ δένδρα διακρίνομεν εἰς βάθη πλέον δυσθεώρητα, τὴν θάλασσαν.

Χθὲς ἀπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θάλασσης ἀντικρύσαμε τὰ ἱλιγγιώδη αὐτὰ ὕψη καὶ ἐβλέπαμε σὰν φωλιές τὸν

συνουκισμὸν τῶν Κανσκαλυθῶν καὶ σήμερον ἀντιθέ-
τως προαινεῖζομεν πρὸς τὴν θάλασσαν ποῦ βρίσκεται
τόσον χαμηλὰ καὶ τὸ μάτι μας πάλιν ἀντικρῖζει τὸν
ίδιον συνουκισμὸν ποῦ τώρα φαίνεται ἀπὸ τὴν ἀντί-
στροφη ὀψι του, ἀλλὰ πάντως σὰν ζωγραφικὰ χαρμό-
συνα γιὰ τὸ ἀνθρώπινο μάτι.

Ἄλλὰ καὶ ἐδῶ ἀπάνω δὲν λείπουν αἱ εὐχάριστοι
ἐκπλήξεις.

Βρίσκουμε μεμονωμένες Καλύβες καὶ ἀντικρῖζομε
μέσα στὰ βράχια, δένδρα καρποφόρα, κήπους καὶ
κάποια ἡμερότητα στὴν ἄκραν ἀντίθεσι τῆς ὑπεραγρίας
φύσεως.

Κάτω πρὸς τὴν θάλασσαν φαίνεται ἕνας Ρωσσοικὸς
συνουκισμὸς τοῦ Παπαγιώργη, πλούσιος, κτυπητός,
πολύχρωμος ὅπως ὅλα τὰ Ρωσσοικὰ εἰς τὸ ὄρος Ἰα-
γαστήρια. Εἰς μιὰν πλαγιὰν βουνοῦ ἄλλο Βλάχικο
Κελλί. Παρακάτω Βουλγαρικό, ἀλλὰ τὸ κρῦο καὶ ἡ
βροχὴ ποῦ μ' ἔχει μουσκέψει δὲν μοῦ δίνει διάθεσι γιὰ
νὰ ἀκούω ἄλλες λεπτομέρειες.

Ἄλλοι συναντοῦμε μέσα στὰ βουνὰ ἀμπέλια καὶ ὁ
Δημητρός, ὁ περίεργος αὐτὸς γυλὸς ἀγωγιάντης ποῦ
πατεῖ ἐπὶ τῆς πέρασας του καὶ βαδίζει σὰν περὸς ποῦ,
ἀκούοντας, ἀδάμαστος, ἀπτόητος ὀμιλεῖ γιὰ τὸν Κα-
λόγηρον ποῦ μένει σ' αὐτὸ τὸ ἀμπελόφυτο Κελλί λέ-
γων μὲ ἔσχατην περιφρόνησιν :

— Εἶνε γιούφτης αὐτὸς ὁ καλόγηρος.
Καὶ ἐξηγεῖ ὅτι εἶνε δύστροπος, ἀφιλόξενος, ἐγωϊ-
στής, ὑβριστής.

Φαντασθῆτε ἐκεῖ ἐπάνω νὰ ὀμηροῦνται Κοινωνία
μὲ τὰς συμπαιθείας τῆς, μὲ τὰς ἀντιπαθείας τῆς, μὲ
τὰς ἀντιθέσεις τῆς, μὲ τὰ μίση τῆς.

Μ' ὅλο τὸ συναίσθημα ἐν τούτοις μιὰς ἀδιακόπου
ἀνησυχίας δὲν παύω νὰ θαυμάζω. Στὰ πῦρ ἀπρόσιτα
καὶ τὰ πῦρ ἄγρια καὶ ἀπότομα νὰ συναντῶ καὶ ἀπὸ
μιὰν Καλύβη μὲ ἀγροτικὴν περιοχὴν !!

Ἐδῶ σ' αὐτὴ τὴν ἐρημία ἡ καλογερικὴ δραστηριό-
της ἔχει θαύματα.

Ἐφθασε τέλος ἡ στιγμή ποῦ εφθάσαμε σὲ ἕνα τέρμα
τῆς ἀνηφορικῆς μας πορείας. Εἰμὲθα ἀκριβῶς εἰς τὸ
ἐγγύτερον σημεῖον πρὸς τὴν κορυφὴν τοῦ Ἄθω ἀπέ-
χουσαν ἀκόμη 4 ὥρας ἀπὸ τῆς θέσεως αὐτῆς. Ἀπὸ
τὸ σημεῖον αὐτὸ ἀπῆρτετο καινούργιο κορυφῆς τὴν
κάθοδον.

Ἦτο ἡ τρομακτικωτέρη στιγμή τοῦ ταξιδίου αὐ-
τοῦ. Μοῦ ἦτον ἀδύνατον νὰ βρισκοῦμε σὲ ζῶα καὶ νὰ
καταβάνω ἀπὸ μονοπάτια πέτρινα, κίβητα, ὀλισθηρὰ
καὶ νὰ βλέπω μπροστά μου ἕνα κρημνωδῆς χάος μὲ
ἄβυσσον ποῦ μοῦ ἐτάραττε τὴν φαντασίαν καὶ μὲ ἐτρό-
μαζε.

Ἐπρεπε νὰ ξεκαθαλισκοῦμεν. Ἦ κάθοδος θὰ ἐγίνετο
πέζω. Σταματῶ λιγάκι γιὰ νὰ ἀπολαύσω μὲ κάποιαν
ἀνεστὶ τὸ ἄγριο θέαμα ποῦ μὲ περιβάλλει. Ἐδῶ ὀρέπω
λίγα λουλούδια ἄγρια μέσα σὲ σχισμῆς τῶν βράχων,
λουλούδια πολύχρωμα, ζωηρὰ, γιὰ νὰ σοῦ τὰ φέρω
σὰν μιὰ ἱερὴ ἀνάμνησι τῶν στιγμῶν αὐτῶν ποῦ ὁ λο-
γισμὸς μου καὶ ἡ σκέψις μου πετοῦσαν σὲ Σένα τὴν
καλὴ μου φίλη.

Εἰς τὸ βῆθος πρὸς τ' ἀριστερὰ εὐρίσκειται ἡ Σχῆτη
τῆς Ἁγίας Ἄννης καὶ ἐκεῖ θὰ διευθυνόμεθα διὰ νὰ
συνέλθωμεν.

Ἐπρεπε λοιπὸν νὰ ἔχωμεν δυνάμεις γιὰ κάθοδον

διαρκείας μιᾶς ὥρας καὶ πρὸ τῆς ὑπερτάτης ἀνάγκης
θὰ ἐπέρονα καὶ αὐτὴ τὴ δοκιμασία.

Διὰ βροχὸς εἰς τὸ πλείστον τοῦ σώματος, κατάκοπος,
ριγνὼν ἀπὸ τὸ ὄρυμ ψύχος, προχωρῶ σὲ κατήφορο
ποῦ εἶνε κατ' ἐξοχὴν ὀλισθηρὸς.

Ὁ Πατὴρ Χριστόφορος δὲν ἀπομακρύνεται ἀπὸ κοντὰ
μου, ὁ ἀγωγιάντης ὁμοῦς ὁ Δημητρός μὲ τὰ ἐλεύθερα
πλέον ζῶα τῶν παύρων ἕνα μονοπάτι πῶς ἐπικινδύνο,
πῶς ἀπότομο καὶ πῶς τοσαῦ ἀκόμη, ἀλλὰ πῶς σύντομο
καὶ διευθύνεται ταχὺς πρὸς τὴν Ἁγίαν Ἄννην γιὰ
ν' ἀναπαυθῶν τὰ ζῶα του ὡς ποῦ νὰ θάβατομε ἡμεῖς
τὰ ναυάγια τῆς ξηρᾶς.

Ἄρχη λοιπὸν ὁ ξεβηωτικὸς κατήφορος καὶ μετὰ
πορείαν ἐπικινδύνουν μιᾶς ὥρας ἀρχίζουσι νὰ τρέμουν
τὰ γόνατά μου καὶ νὰ εἶμαι ἀναγκασμένος νὰ σταματῶ
γιὰ νὰ ῥοκίωμαι καινούργιες δυνάμεις.

Ἄλλὰ σ' αὐτὸ τὸ κόσμο καὶ τὰ καλὰ καὶ τὰ κακὰ
ἔχουμε τὸ τέλος των ἔτσι καὶ μεῖς πλησιάζομε πλεόν
στὸ τέρμα τῶν δεινῶν μας. Ἐφθάσαμε μετὰ 1 1/4
τῆς ὥρας σὲ μέρος ὀμαλότερον. Εὐρισκόμεθα πλέον
στὴν περιοχὴ τῆς Σχῆτης τῆς Ἁγίας Ἄννης.

Τὴ στιγμή ἐκείνη ἀκούμε καμπάνες.

Καμπάνες ὁμοῦς πένθιμες, ὄχι χαρούεις.
Ἐβουχάει ἕνας Μοναχὸς καὶ ἡ Σχῆτη ἀποχειρετᾶ
τὸν ἀπερχόμενον Ἀδελφόν. Ἐρχεται ὁ θάνατος νὰ
ἀφαιρέσῃ τὴν ζωὴν καὶ ἡ Ἐκκλησία κτυπᾶ θρηνωδῶς
τῆς καμπάνες τῆς.

Μὲ μιὰ τέτοια ἐντύπωσι εἰσερχόμεθα τέλος εἰς τὸν
ξενώνα τῆς Σχῆτης ὅπου φιλοξενία ἐγκάρδιος μᾶς ἀνα-
μένει καὶ ὅπου βρίσκουμε ζεστασιά, στέγη, ἀνάπαυσι
καὶ φαγητόν.

Μὲ πολλὴν φιλίαν
Μ. Ζ.

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 1919

Ἐνθ' ἡμῶν ἡ ζωὴ τὸ γλυκὸ τραγοῦδι τῆς ἀει-
ξέως καὶ ἡ φύσις ὀλόκληρη ἐορταστικὰ πανηγυρίζει
τὴν διανένησίν της, ἀσυγκράτητος ὁ ἄνθρωπος ἀπερ-
γάζεται τὴν ἐκθεμελίωσιν πόλεων, φρουριῶν, χω-
ριῶν, ἐπαύλων καὶ ἀφειδώλευτα ἀπλώνει τὸν θά-
νατον εἰς τὴν διευθὴν νεότητα. Εἰς τὸ Δυτικὸν μέτω-
πον αἱ θυσίαι, αἱ χιλιόμβια, αἱ ἀναντιβάσεις, αἱ κα-
ταστροφαί, ἡ φρίκη, ὁ διαμελισμὸς ἀνθρωπίνων σαρ-
κῶν καὶ ἡ ἀτέλειωτος πλημύρα ἀπὸ αἵμα ἀθῶων.
Εἰς τὸ Δυτικὸν αἱ ἀγωνιώδεις προσπάθειαι καὶ οἱ
μυθικοὶ ἥρωισμοὶ διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τῆς νίκης.
Ἐκεῖ στρέφεται τὸ μάτι τῆς ἀνθρωπότητος, ἐκεῖ ὁ
Νοῦς, ἐκεῖ αἱ ἐλπίδες καὶ οἱ φόβοι. Ἀπὸ τὴν ἀφάν-
ταστον τραγοῦδιαν ποῦ ἐξελλίσσεται ἐκεῖ θὰ προκύψῃ
ἡ αἵματηροτέρα εἰρήνη τῆς ἀνθρωπότητος τὴν ὅποιαν
ὁμοῦς θὰ πανηγυρίσωμεν ὅλοι μὲ τὸν πενθημιότερον
ἀνασταναγμὸν τῆς ἀνακουφίσεως. Ἦ παγκόσμιος ζωὴ
ὑπέστη τοιοῦτον κλοισμὸν ποῦ θὰ τῆς λείψῃ ἡ διά-
θεσις διὰ θορυβώδεις ἐορτὰς ἐπινικεῶν θριάμβων.
Μία σιγηλὴ ἐκδήλωσις πόθου λήθης τῶν τραγικῶν

στιγμῶν θὰ εἶναι ἡ προσπάθεια τῶν λαῶν κατὰ τὴν
μοιραίαν ἐκείνην ἡμέραν.

Μόνον ἀπὸ ζεῖλη αυτοκρατορικά, ἀπὸ ζεῖλη στρα-
τηγῶν καὶ πολιτικῶν θὰ ἀκουσθοῦν καὶ πάλιν λόγια
θριάμβου. Ὅλοι ἐκεῖνοι ὅσοι ἄσκοπα, ἄδικα, ἐθυσία-
σαν τόσην ἀχίρη, τόσην νεότητα, μόνον αὐτοὶ οἱ με-
γάλοι ἄνομοι, ἀγέροχοι καὶ ὑπερφίαλοι διὰ τολμοῦν
νὰ μεγαλαυχοῦν καὶ νὰ διακηρύττουν τὴν ἱκανοποίη-
σιν τῶν ἰδεωδῶν τῆς ζωῆς. Εἶναι ἡ τύχη τῆς ἀνθρω-
πότητος τέτοια ὥστε νὰ εἶναι δούλη τῶν διαθέσεων
τῶν ὀλίγων. Ὀδμεία ἰδεολογία, οὐδέμια προσπάθεια,
καμμία Ἰθροσκεία, καμμία Δικαιοσύνη δὲν θὰ κατα-
στή ἱκανὴ νὰ μεταβάλῃ τὴν τύχην αὐτήν. Τὸ μεγα-
λειώδες ἔργον τῆς φύσεως, φαίνεται ὅτι εἶναι ἀτελές.
Πάντα ἐν «Σοφίᾳ ἐποίησας» λέγει ὁ Ἐκκλησιαστής.
Ἰδοὺ καὶ αὐτὸς ματαιόδοξος ὁ ὁποῖος ἐπαίνει ἐθελο-
δούλως τὸ θεῖον. «Οὐδεὶς λόγος ἐξαρκέσει πρὸς ἕμουν
τῶν θανάσιων σου». Καὶ τὰ «θανάσια» αὐτὰ εἴ-
ναι τὸ μεγάλο ψεῦδος ποῦ εἶναι ἐνθροισμένο σὲ ὅλες
τῆς στιγμῆς τῆς ζωῆς μας.

* *

Ψεῦδος ἡ Ἰθροσκεία, ψεῦμα ὁ Πολιτισμὸς, Θάνα-
τος καὶ Νέκρωσις ἡ Ἐπιστήμη. Ψεῦδος ἡ Εὐγνωμο-
σύνη, ἡ Ἀγάπη, ἡ Φιλία, Ἄπαθις ἡ Ζωὴ, κάθε βῆμα
καὶ κάθε ἐκδήλωσις τῆς Ζωῆς. Μέγα, τὸ μεγαλειότερο
ἴσως, ψεῦμα ἡ Ἱστορία. Ἦ Ἱστορία τὸ ἀναιδέστε-
ρον δημιουργήμα τοῦ Ἀνθρώπου. Ἦ Φιλοσοφία καὶ
ἡ Ψυχολογία ἔργα καὶ αὐτὰ τῆς ἀτελοῦς φύσεως τοῦ
ἀνθρώπου ἀπασχολοῦν τοὺς σπουδαιοφανεῖς τῆς ἀ-
νθρωπότητος, τοὺς ἐκμεταλλεῦσας τῆς ζωῆς ποῦ ζητοῦν
μὲ τοὺς θαμβοὺς κληνοὺς τῆς σοφίας των νὰ ἐκπλή-
ξουν καὶ νὰ ἐπιβληθοῦν. Τί ἀστεῖον πράγμα ἡ Ζωὴ
καὶ τί ἀστειότερα αἱ ποιολόγησι ἐκδήλωσις τῆς ;

Ὅλα τὰ ἀντήματα ὅσα κρατοῦν τὰ νήματα τῆς
παγκοσμίου κινήσεως ἀντὶ νὰ φρυζοῦσιν, διαλύ-
νουν ἀπὸ τὸ φῶς ποῦ ἡ ἰδικὴ μας μικρότης ἄπλετα,
ἐκθαμβωτικὰ τοὺς σκορπίζει. Καὶ ὅταν τὸ Φῶς πέσῃ
μὴ φορὰ στὰ χρυσὰ κομμάτια τους, στὰ μαλαματένια
παράσημά τους, στὰ πολυχρόμα πετρεῖδιά τους, στὰ
ἀστραφτερὰ αὐτοκίνητά τους, στῆς κοροιδευτικῆς με-
γαληγορίας τους, στὰ ψεύτικα διανοημάτια τους νομι-
ζουν καὶ οἱ ἴδιοι, πιστεύοντες ἀμαράντα ὅτι εἶναι οἱ
προνομιοχοὶ, οἱ δυνάστες, οἱ με γὰ λ ο ι, οἱ κρα-
νοὶ, ποῦ τοὺς ἐπιτρέπεται κάθε δολιότης καὶ ἀτιμία.
Ἦ δικὴ μας μικρότης, ἡ μικρότης, ἡ ταπεινοσύνη,
τὸ δουλικὸν τῶν Λαῶν—τὸ ἀτέλειωτον δημιουργήμα
τῆς Θεῆς Παντοδυναμίας, εἶναι ἡ ἐδραία βάσις τῆς
ἐκμεταλλεύσεως τῶν Προνομιοχῶν. Ἄν ὑπῆρχον
Λαοὶ Τέλειοι, Μεγάλοι, Τρανοὶ, Δυνατοί, θὰ ἐσπα-
ράσσοτο σήμερον ἡ Νεότης, ἡ Εὐδοκία, ἡ Ἀροσι-
α τῆς Ζωῆς, διότι τὸ ἠθέλησεν ἕνας Καίσης καὶ τὸ ὑπέ-
θαλψεν ὁ γυιὸς του καὶ τὸ ἐνεθάρρυναν οἱ στρατηγοὶ
του; Ἄν ὑπῆρχον Λαοὶ Δυνατοὶ θὰ ἄφηναν τέσσαρα
τώρα χρόνια νὰ ὀργιάζῃ ἡ Πολιτικὴ, τὰ Ἐπιτελεῖα
καὶ τὰ συμφέροντα τῶν Θεῶν; Ἄν ἡ Θεῖα Παν-

τοδυναμία μᾶς εἶχε «Ποιήσει ἐν Σοφίᾳ» θὰ ἦσαν
ἀκόμη ἄτομοι οἱ Λαοὶ γιὰ νὰ βροντοφωνήσουν
πλέον ἕνα ἔνθονο «Φτάνει», ἕνα πολύηχον «Ἄλτ» ;

Καὶ ὅμοις μὲ ποῖαν λαχτάραν θὰ ἐπόθουν νὰ τὰ
διακηρύξουν σὲ κάθε στιγμή. Μὲ ποῖαν λαχτάραν θὰ
ἦκουν τὸ πολυσημίαν ὄνομα τῆς Εἰρήνης ἡ ὅποια
οὔτε ὡς ὄνειρον, οὔτε ὡς οὐκὶα διαγραφεταί μέσα στῆς
ἐλπίδες μας; Ὅσον αἱ θυσίαι πολλαπλασιάζονται,
ὅσον ἐντείνονται αἱ προσπάθειαι, τόσο τὸ τέρμα ἀ-
πομακρύνεται. Ὁ ἀδηράγος Γερμανισμὸς μὲ τὰς
προσορηνὰς ἐπιτυχίας του μαραιίνει κάθε προσπάθεια
εἰρηκτικῆς λύσεως καὶ ὑστερα ἀπὸ τὰς τόσον αἱματη-
ρὰς πληγὰς τῆς ἀνθρωπότητος τὸ ὄνειρον εἰρήνης
διαρκῶς, δικαίως, λογικῶς βρίσκεται ἀποκαρυσμέ-
νον εἰς τὰ βάθη τοῦ ἀγνώστου. Ἐν τῷ μεταξὺ τὰ
Ἑλληνικὰ στρατεύματα συγκεντροῦμενα εἰς τὸ μέτω-
πον δείχνουν τὴν ἑλληνικὴν ἀκμήν, τὸν ἑλληνικὸν
ἥρωισμὸν ποῦ σύντομα θὰ διδάξῃ τοὺς αἰσωσταγεῖς
Πρώσσους τῶν Βαλκανίων, ὅτι ἐφ' ὅσον ὑπάγει ἀγνὸς
Ἑλληνισμὸς ὁ Βουλγαρισμὸς θὰ παῖξῃ τὸν ρόλον τοῦ
Δὸν Κιχώτου τοῦ περιφημοῦ καυχησιολόγου Ἰσα-
ποῦ τυχοδιώκτου.

Δ. Α. Ζ.

ΓΕΩΡΓΙΑ ΚΑΙ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ

Η ΜΥΡΩΔΙΑ ΤΟΥ ΤΡΑΓΟΥ

Ἐνας γεωπῶνος ποῦ ἐργάζεται πολλὰ χρόνια ἐπὶ
κεφαλῆς μιᾶς γεωργικῆς ἐπιχειρήσεως γράφει τὰ ἐξῆς
περίεργα καὶ ἀξιοπαρατήρητα σὲ ἕνα Γαλλικὸν περιο-
δικόν.

«Εἶλα ἀκούσει πολλὲς φορές νὰ λένε ὅτι δοσάεις σ'
ἕνα κτήμα ὑπάρχει ἕνας τράγος μέσα ἐκεῖ ἐβασίλευε
μεγάλῃ ὑγείᾳ στὰ ζῶα.

«Ποτὲ δὲν ἀσθενοῦσαν ἀπὸ τῆς ἀρρώστιας ποῦ
συνήθως προσβάλλονται τὰ κτήνη ποῦ ζοῦν στὴν ἐξοχῆ.

«Νὰ λοιπὸν τώρα ἐπὶ τὰ χρόνια τ' ὀλιγώτερο ποῦ
ἔχομε σ' τὸ κτήμα μας ἕνα τράγο καὶ ἀρχίζω νὰ πι-
στεύω στὴν ἐπιρροὴ ποῦ ἐξασκεῖ ἡ παρουσία του στὰ
ἄλλα μου ζῶα.

«Πέντε τώρα χρόνια, τὰ βῶδια τὰ ἐργατικά κτη-
ρίως προσεβλήθησαν, σ' ὅλα σχεδὸν τὴν περιοχὴ
μας, ἀπὸ πόλους στὰ πόδια, ποῦ γιὰ πολὺ καιρὸ τὰ
κρατοῦσαν μακρὰ ἀπὸ δουλείαν.

«Σ' ἕμας, δὲν ἦρθε καμμία τέτοια προσβολή.

«Εἶνε τώρα δυὸ χρόνια, ποῦ τὰ γουρούνια τῶν
περισσότερων γειτονικῶν κτημάτων προσεβλήθησαν
ἀπὸ μιὰ ἀρρώστια ποῦ ἔφερε καταστροφῆς καὶ ἂν
καὶ σ' ἕμας ὑπάρχουν πολλὰ ἀπὸ τὰ ζῶα αὐτὰ, κανένα
δὲν μᾶς ἀρρώσθησε.

«Ποῖα εἶνε ἡ πραγματικὴ ἀξία αὐτῆς τῆς παρατη-
ρήσεως; Δὲν ξέρω . . . ἀλλὰ νὰ τὸ γεγονός γιὰ τὸ
ὅποῖον ἐπιναλοῦμαι τὴν προσοχὴν ἐκείνων ποῦ ἐν-

διαφέρονται. Για κάθε ενδεχόμενον δεν θα διατρέξουν κανένα κίνδυνο αν δοκιμάσουν.

«Η μυροδία του τράγου είνε δυνατή. Δεν έχει τίποτε το επιβλαβές, ούτε φέρνει αηδίαν... απ' εναντίας ξέρουμε ότι είνε τονοτική. Γιατί άρα γε ό άτυμοφαιρικός άέρας κορεσμένος από πολλές αναθυμιάσεις, δεν θα μπορούσε να έξουδετερώνη τά δηλητηριώδη μιάσματα τά οποία θα μπορούσαν να παρυσιασθούν; Παραδίω αυτήν μου την παρατήρησιν στους πιά σοφούς από μένα». Καί ή «Ελληνική Επιθεώρησις» την συνιστά στην προσοχή των Έλλήνων κτηνοτρόφων, γιατί άξιζει να την δοκιμάσουν άφου διά του τρόπου αυτού μπορούν να σώσουν από άρρώστιας τά ζώά τους.

ΓΙΑ ΤΑ ΑΛΟΓΑ

Τό πρώτο και τό σπουδαίο που συμβουλευόμεν για τά άρρωστα ζώα είνε τό καθαρισμό.

Η λαϊκή λατρική παραδέχεται ότι ένα καθαρισμό που δίνεται στη κατάλληλη στιγμή φτάνει πολλές φορές να σπυραχθή την άρρωστικιά όλοτελώς και να σώση τό άρρωστημένο ζώο.

Δέν θα σάς πούμε βέβαια σήμερα λεπτομέρειας σε ποιές περιστάσεις χρειάζεται τό καθαρισμό. Θα επιμεινονομαί μονοχά ότι γενικός κανών είνε ότι στιγμή που βλέπουμε ότι κόβεται ή λιγαστεύει ή όρεξις του ζώου, και φανερώνει ότι χλάσει τό στομάχι του ή έπληαν τά έντερά του και έχει και πυρετό, χρειάζεται τό γρηγορότερο να καθαρίζουμε τό άρρωστο και να τό κρατούμε σε δίαιτα.

Τώον πως πρέπει να του δίνουμε τό καθαρισμό. Αυτό τό ζήτημα είνε σπουδαίο εξαρτάται όμως από τό είδος του άρρωστημένου ζώου.

Σήμερα θα πούμε για τό Άλογο. Τό καλλίτερο καθαριστικό είνε τό άλάτι της Άγγλιτέρας. Είνε ελαφρό καθαριστικό και ενεργητικό, εύκολα δέ τό δέχονται τά ζώα μέσα στο πόσιμά τους ή ανακατεμένο στο κριθάρι τους. Τό γιατρικό αυτό κόβει τον πυρετό και μπορούμε να τό δίνουμε χωρίς κίνδυνο και στις έγκυες φοράδες. Η δόσις του είνε 100 έως 200 δράματά σύμφωνα με τό άνάστημα που έχει τό ζώον.

Αν θέλουμε όμως να ενεργηθή τό ζώον με πιά άσφάλεια και περισσότερη άσθονία, όταν δοσμε ότι έχει δυσκοιλιότητα ή εμφραξή ή ένα είδος νευρικής παραλύσις θα καταφύγομε τότε στην άλοιή, με όσι 15—20 γραμμάρια (5—6 1/2 δράματα περίπου).

Την άλοιή την κάνουμε χάπι και την δίνουμε κατά τον έξης τρόπο.

Καρρόνομε σε μιά ρίχα—ής πούμε—τό χάπι που έκάνομε από την άλοιή και τό βάζομε στη ρίχα της γλώσσης του ζώου. Στη στιγμή τραβάμε προς τά έξω άπότομα τη γλώσσα, και όταν τό άλλο, ο ξαναφέρη στη θέσι του τη γλώσσα του θα καταπιή και τό χάπι της άλοιής.

Αυτό τό καθαριστικό απαγορεύεται στις έγκυες φοράδες και τά άλογα που έχουν άρρωστα τά έντερά τους.

Ο κ. Παλάσιος έξω απ' αυτά συμβουλεύει να δίνομε σε άρρωστημένα ζώα μας πίτουρο με λιναρό-

σπορο. Να τά ανακατεύομε με ζεστό νερό και να τό δίνουμε τη στιγμή που θα κρούση. Τό βρίσκει πολύ ώφέλιμο για τό στομάχι τους.

Πώς να έμποδιζόμεν τά άλογα να τρώνε τά ξύλα.

Μερικά άλογα έχουν την κακή συνήθεια να τρώνε ή μάλλον να σακύνουν ότι πράγμα ξύλινο βρίσκεται μπροστά τους. Τά παχιά τους, της πόρτες, της σκάφρας κ τ λ.

Μπορούμε να γκατρέψομε αυτό τό έλάττωμα άλειφοντες τά ξύλα αυτά με μαύρο σαπούνι.

ΑΠΟ ΤΑ ΠΕΝΘΗ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ

«Ο γηραιός εθνικός διδάσκαλος της Κύπρου Άνδρέας Θεμιστοκλής υπέκυψε στη δύναμι του Χρόνου. Έξέλιπε διά του θανάτου τον μία κλασική μορφή των Γραμμάτων και της Διαπαιδαγωγήσεως της Μεγαλόνησου. Ο πολυβραβευμένος Γυμνασιάρχης της Λεμεσού έπλήρωσε διά του όνόματός του, διά των ιδεών του, διά των εμπνευσμένων λόγων του, διά του παραδείγματός του, διά της διδασκαλίας του την Κύπρον όλόκληρον. Και πέραν αυτής έπιξετεινείτο ή φήμη του. Έθνικός Κήρυξ, εθνικός Διδάσκαλος άλλων χρόνων, άλλων άντιλήψεων παρέμεινε κορυφή της πνευματικής ζωής των Κυπρίων και άπελάμβανε άμερίστου σεβασμού και άγάπης. Είς τους οικείους του έλεκτεού Έλληνας άπευθύνομεν τά θερμά μας συλλυπητήρια.

ΜΠΕΣΣΗ ΜΑΣΣΩΝΟΣ

Διά του θανάτου της Μπεσσης Μάσσωνας εξέλιπε πολυβραβευτος Διδασκάλισσα όλόκληρων γενεών του Πανελληνίου. Τό Πορθηναγωγείον Χίλλ αντιπροσωπεύει την άγνότητα των ελληνικών ήθών και εθιμών και από των θανάτων του διήλθε σειρά Έλληνίδων διαπαιδαγωγηθείσα εις κόλον φιλοπατρίας, ευσεβείας και φιλεργίας. Μέσα εις τό Σχολείον αυτό ειργάσθη ή άειμνητος Μάσσωνας, διάδοχος του θεού της, του άρχικού ιδρυτού, με μίαν υπερίσταν άφοσίωσαν ειργίζουσαν τά όρια θερηκευτικής ιεροτελεστίας. Η εργασία της βπήρεξεν άνεπίδεικτος και άδόρυβος, οι δέ καρποί της πλούσιοι εις άποτελέσματα ψυχικής εθμοργίας και πνευματικής ανθήρεως. Μολοντί εξησε μέσα σε όλίγα τετραγονικά μέτρα, έξω του κοσμικού θορύβου και των επιδείξεων, εν τούτοις ή επίδρασις της επήρεε κολοσσία εις όλας τάς γενεάς του Έλληνισμού. Για τούτο ο θάνατός της έπροκάλεσε Πανελληνιον συγκίνησιν και λόγια ενθουσιασμού και δάκρυα άληθινά την συνόδουσαν εις τό

τελευταίον καταφύγιον της ανθρωπίνης ματαιότητος.

ΠΗΝΕΛΟΠΗ Κ. ΠΩΠ

Μία γραμμή άτελείωτη στοργής και τρυφερότητος άνεκόπη από τον θάνατον, μέσα στο θερμό και όλβιο οικογενειακόν περιβάλλον του φίλου Διευθυντού των «Αθηνών» και βουλευτού Ψαρών κ. Γ. Κ. Πώπ.

Είς βαθύ και τιμημένο γήρας υπέκυψεν ή προσφιλής του μητέρα. Υπόδειγμα μητρικής άφοσίωσις εξή διά να συγκεντρούται στοργικότερα όλονέν προς τό πρόσωπον του υιού της. Νομίζει κανείς, ότι όλη ή μακρά ζωή της άειμνήστου Πηνελόπης Κ. Πώπ εκ του συναισθήματος αυτού ήγνελε την δύναμιν της και κάθε παρεχόμενον έτος ζυμωμένον στης εθμοργίας της μητρικής τρυφερότητος συνεκράτη έδλαβητικά εις άποστεινόν τον θάνατον.

Πώς θα άπετόλμα και ο δρεπανηφόρος αυτός Θεός να άποχωρήση ότι στοργικά συνέδεε την ζωήν μητρός και υιού; Η μοιραία στιγμή εν τούτοις έπερτε κάποτε να επέλθη. Τό βαρύ πλήγμα έδόθη και από την υϊκήν λατρείαν άπεσπάσθη ο πολύτιμος θησαυρός. Ο χρόνος ο αιώνας θεραπευτής των ψυχικών πληγών άς έσπουλώση και τό ψυχικόν τραύμα του πονεμένου υιού.

ΘΥΜΗΜΑΤΑ

Του φίλου Θανάη Μαντέλλου

(Γιατρού)

Κλείσε τά μάτια,
κι ένα σκοτάδι ώραιού
σε σπίθες μέσα μιάς,
γλυκειάς Σου πιθυμιάς,
Θά ζωντανέψη. Μοιραίους...

Άγρια κομμάτια...
σχιόμενα με τά νύχια,
όνειρα, παρηγοριάς
άτέλειωτης, σε ματωμένα
—άπελπισιάς χυμένα
δάκρυα—μάτια μιάς
νυχτιάς γιομάτης κρύφια.—

Από τά στήθεια μήν ξεφεύγουν
άχ! Τό νού Σου μήν παιδεύουν
της σκοτεινιάς τά φέματα!..

Ορχίσου στην εκδίχησαι και χτύπα
χάδι, φίλι, δάκρυ...φύτιστα...
μονομούριζε μονάχα...Γυναίκα; ψέματα!..

Λομάρα, 24|12|17 MIX. ΠΡΙΟΝΙΣΤΗΣ

Ο ΚΟΣΜΟΣ

Από τας ημέρας της εβδομάδος των Παθών του Ίησού ή πλέον υποβλητική και μεγαλειώδης είνε ή Μ. Παρασκευή. Ο θάνατος πτερυγίζει παντού και ή Άποκαθήλωσις της ζωής

Η Μ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ και ή Κατάθεσις Αυτής Νεκρωμένης εν τώ Τάφω δεν αφήνει άσυγκίνητον και την πλέον άπεσπληρωμένη ψυχήν. Ούτε ή Γέννησις του Κυρίου, ούτε ή Ανάστασις Αυτού έχουν την δύναμιν της επιδράσεως επί της φαντασίας του χριστιανού, όσον ή Ημέρα της Ταφής Του και της Κηδεύσεώς Του. Τών στιγμών μάλιστα της περιφοράς των Έπιταφίων κορυφούται τό αιδόρητον συναισθημα της υπερίστης εύλαβείας και εις την ομαδικήν έκείνην έκφρασιν συγκεντρούται μία από τας μεγαλειέρας άποδείξεις της δύναμεις της Θρησκείας του Ίησού. Κάι μόνον όταν σκεφθή κανείς τό ρίγος που διατρέχει τάς φλέβας έκατομμυρίων χριστιανών εις τό αιδόρητον ψυθίρισμα των Έπιταφίων Θρήνων μπορεί να κατανοήση ποία κολλοσία ψυχική τυραγιάς άνεγείρεται διά να περιλάβη άγνήν και άμόλυτον την Ιεράν συγκίνησιν του χριστιανισμού πληρώματος.

Μόνον την Μ. Παρασκευην αισθάνομαι πλατύτερον νομίζω την ημέραν αυτήν ότι μέσα στην φαντασία μου άναίχθι όλόκληρος ο Χριστιανισμός διότι εκ παραλλήλου άντιλαμβάνομαι ότι μέσα στη ψυχή κάθε Έλληνος Ορθοδόξου συμπυκνούνται και τά ιδία μου συναισθήματα μαζί με έκείνα που άνιπιδούν από κάθε γωνίαν Έλληνικής Γης στους κόλπους της όποιας ή Έλληνική εύλάβεια ζή και έκδηλούται άκαμία και άπροσποίητος.

Την ήμεραν έκείνην τό Θεϊόν Δράμα κορυφούμενον φέρει την Ζωήν νικημένην από τον θάνατον. Ο θάνατος που είνε ο μοιραίος νικητής όλων μας, ο θάνατος που είνε ο πρόλογος της άνιπαρξίας μας, ο καταλυτής των προσπαθειών μας και των άγώνων μας, αυτός και πάλιν κυρίαρχος φέρει την Ζωήν της ζωής πρό του Τάφου καθιεριαζόμενον διά της Αναστάσεως την όποιαν ή Πίστις στην Θεϊαν Μεγαλειότητα φέρει παρήγορον προς την αδύνατον ανθρωπότητα. Όλες έκείνες της στιγμής του Ζωοποιού Νεκρού, έξαιρετικώς ή ψυχή παθαίνεται και ο άνθρωπος έδλαβητικά στέρπει τον νούν προς τό θερηκευτικόν μεγαλειον τό όποιον συγκεντρώνεται πένθημον και έπιβλητικόν εις την ποιητικότεραν των ήμερών της Μ. Έβδομάδος την Μ. Παρασκευήν.

★ ★

Θά παραμείνη εις την σύγχρονον πολεμικήν ιστορίαν ός εν από τό πλέον ήρωικά κατορθώματα ή εμφραξίς των λιμένων της Οστάνδης και του Ζέεμ-προυκ. Έγγείσημα γιομάτο από κινδύνους και εκ των δυσκολοτέρων έξετελέσθη

ΤΟ ΝΑΥΤΙΚΟΝ ΑΓΓΛΙΚΟΝ ΚΑΤΟΡΘΩΜΑ

με άπαράμυλλον ψυχραιμίας και γενναϊότητα από τους άνδρας του Άγγλικού Ναυτικού. Κυριώδεστατα παρετηρήθη ή άρρήτητος επιθυμία των άνδρών ύπως προσέδθουν έκούσιως εις τας τάξεις των έκτελεστών του κινδυνώδους τομήματος. Τά άποτελέσματα υπήρξαν άντάξιμα των θυσιαν. Ο έχθρος περιφροβος και πανικόβλητος υπέστη πανωλεθρίαν και άδίστατος όμολόγησεν ότι άξιζει κάθε θυμασιμύς

εις τούς τοιμηρούς και γενναίους Ἀξιωματικούς και Ναύτας τοῦ Ἀγγλικοῦ Στόλου.

* * *

Τὸ ἀγροτικὸν ζήτημα παρέμεινεν ἄλυτον. Κατηγοροῦν μία δολοφονία σύνοδος τῆς Βουλῆς, ὑπεβλήθη ἡ σχετικὴ τροποποίησις τοῦ νόμου τῆς ἀπαιτοτριώσεως, χωρὶς ὅμως νὰ ληφθῇ ἰσαριθμητικὴ ἀποφάσις τείνουσα πρὸς ἐπιλυσιν τοῦ ζητήματος.

ΤΟ ΑΓΡΟΤΙΚΟΝ ΖΗΤΗΜΑ

Αὐτὸ σημαίνει ὅτι ὁ περὶ Ἀπαιτοτριώσεως νόμος δὲν ἀντεπεχρίθη εἰς τὰς κοινὰς προσδοκίας. Ἐγείνεται κατὰ βάσιν κατὰ τὸ ἐλατιωματικὸν καὶ ἡ Κυβέρνησις ἀμριταλαντευομένη εἰς τὴν ἀνεύρεσιν τοῦ ἀληθοῦς καὶ τοῦ συμφερόντος ἐπροτίμησε νὰ ἀναστειλῇ πᾶσαν νεότεραν ἀπόφασιν μέχρι ὁμοιάνσεως τῶν ἀντιλήψεων τῆς. Ἄνωχὸς δὲ κυβερνητικὰ μέτρα ἐπιδοχθέντα μετὰ ἐπανηγετῆς τόλμης καὶ περιβληθέντα ἐφ' ἑαυτῶν διατάξουσιν δὲν ἀντεπεχρίνοντο κατὰ βάσιν πρὸς τὰ πράγματα. Ἡ ἀποσταλείσα ἐξ ἄλλου Ἐπιτροπὴ δὲν ἐξήγησε νὰ ἐμβαθύνῃ εἰς τὴν ψυχολογίαν προσώπων καὶ πραγμάτων καὶ ἔφερεν εἰς τὴν Κυβέρνησιν γνῶμας ὑπεράγαν τοιμηρίας πρὸ τῶν ὁποίων ἐκρίθη σκόπιμον νὰ ἀνασταλῇ πᾶσα ἀποφασιστικὴ σκέψις καὶ ἔτσι ὁ νομὸς Τρικάλων καὶ τὰ ὑπερεκατὸν Τοῦφλίκια του θὰ ἐξακολουθοῦν νὰ ἀγνοοῦν ποία τύχει τὰ ἀναμένει ἐπὶ ἀρχαίους ἐισέτι μῆνας.

ΑΠΟ ΤΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

ΤΗΣ ΖΩΗΣ

ΚΑΤΑ τὴν Γεωργικὴν ἐπιθεώρησιν τῆς Ρώμης ἐλύθη τὸ ζήτημα εἰς τὸ μέλλον νὰ γεννηθῇ τέκνον θὰ εἶναι ἀρσενικόν ἢ θηλυκόν. Ὁ τοῦ Σαντιάγο ἱατρός Μπεντόρ κατὰ τὴν πολλῶν μελετῶν ἐπαρουσίασεν εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τὸ ἐκ τῶν παρατηρήσεών του συμπέρασμα ἔχον ὡς ἑξῆς :

Τὸ γένος δύναται νὰ προηγηθῇ ἀπὸ τοὺς καρδιακοὺς παλμούς τῆς μητρὸς. Ἐὰν οἱ παλμοὶ οὗτοι εἶναι ὀλιγώτεροι τῶν 135 τὸ μέλλον νὰ γεννηθῇ τέκνον θὰ εἶναι ἀρσενικόν, εἰάν υπερβαίνουσιν τοὺς 145 θὰ εἶναι θηλυκόν. Ἐφαρμόζων τὸ σύστημα τοῦτο ὁ ἱατρός Μπεντόρ προλέγει τὸ γένος 92 φορές ἐπὶ 100.

Πολλοὶ ἐπιστήμονες παραδέχονται ὅτι τὰ θήλεα προκαλοῦσι πράγματι καρδιακοὺς παλμούς τῆς μητρὸς περισσοτέρους τῶν ἀρρένων, ἀλλ' ἰσοβιβάζουσα αὐτοὺς εἰς 130 διὰ τὰ ἀρρένα καὶ 140 διὰ τὰ θήλεα.

ΑΠΙΣΤΕΥΤΟΣ ἡ κατωτέρα ἱστορία, ἐν τούτοις μετὰ ἡμέρας ἀληθῆς, ἀφ' ὅπου ἐπιστημονικῶς οὕτως ἐπέβη ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τοῦ Μάντζεστερ.

Μία γυνὴ, ὀνόματι Ντάντυ, τῆς ὁποίας ὁ σύζυγος, λοχίας, εἶχε ἀναχωρήσει μετὰ τῶν συντάγματός του, διὰ τὴν Καλλιόπουλιν, εἶδεν ἡμέραν τινα νὰ εἰσέρχεται εἰς τὸ μικρὸν παντοπωλεῖον τὸ ὅποιον διηύθυνεν ἕνας λοχίας συνοδευόμενος ὑπὸ τινων γειτόνων.

— Ἐπαναβλεπόμεθα ἐπὶ τέλους, ἀγαπητῆ μου, εἶπεν ὁ λοχίας, διευθυνόμενος πρὸς τὴν κυρίαν Ντάντυ, τὴν ὁποίαν μετ' ὀλίγον ἔθλιβεν εἰς τὰς ἀγκάλας του. Εἶμαι ὁ σύζυγός σου.

Μετὰ τὰς πρώτας συγκινήσεις ἡ κυρία Ντάντυ ἐτόλμησε νὰ παρατηρήσῃ εἰς τὸν σύζυγον τῆς, παρὰ τὸ ὅποιον ἀπὸ τιτων ἔβρομαδῶν δὲν εἶχε λάβει

ἐπιστολὴν, ὅτι εἶχε μεαβληθῆ πολλὴ καὶ ὅτι ἦτο σχεδὸν ἀγνώριστος.

— Αἱ κακοχίαι τοῦ πολέμου. Ἐμμεῖα ἐξήκοιτα, δύο ὥρας εἰς τὸ πεδῖον τῆς μάχης, τραυματισμένους καὶ ὑπὸ τὰς σφαίρας τοῦ ἐχθροῦ. Αἱ συγκινήσεις μετέβαλον τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ προσώπου μου.

Αἱ αὐτὰ συγκινήσεις εἶχον ἐπίσης τόσο πολὺ σκεπτικίαν τὴν μνήμην τοῦ λοχίου, ὥστε δὲν ἐνθυμείτο τίποτε ἐκ τοῦ παρελθόντος σὺνυμικοῦ του βίου. Ἐκεῖνο ὅμως τὸ ὅποιον διήγειρε περισσότερο τὰς ὑπονοίας τῆς κυρίας Ντάντυ ἦτο ὅτι δὲν ἔφερε πλέον εἰς τὸ σῶμα του μερικὰ στίγματα τὰ ὅποια εἶχεν εἰς τὸ στήθος του ὁ σύζυγός τῆς.

Τὸ περίεργον ὅμως εἶναι ὅτι ὅταν ἡ κυρία Ντάντυ ἐκάλεσε τὴν ἀνδραδέλφην τῆς ὅπως ἴδῃ τὸν παρουσιασθέντα ὡς σύζυγόν τῆς, ἐκείνη ἐρίφθη εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ ἀδελφοῦ τῆς κλαίουσα ἀπὸ χαρὰν, διότι ἠτύχησε νὰ τὸν ἐπανίδη.

Παρ' ὅλα ταῦτα ἡ κυρία Ντάντυ ἐξηκολούθει ὑποπευνομένη δόλον. Τέλος δὲ κατέφυγεν εἰς τὴν αστυνομίαν, ἣτις συνέλαβε πράγματι τὸν ψευδολοχίαν ἀναγνωρίσασα ἐν τῷ προσώπῳ του γνωστὸν λωποδύτην καὶ ἀπαύεον.

Κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς δίκης ἐπηκολούθησε καὶ ἡ κωμικότερα σκηνὴ τῆς κωμικῆς αὐτῆς ἱστορίας. Μία γυνὴ ἐκ τοῦ ἀκροατηρίου εὐθὺς ὡς εἶδε τὸν ψευδολοχίαν ὤρμησε πρὸς τὴν ἑδραν τοῦ δικαστοῦ φωνάζουσα:

— Εἶναι ὁ σύζυγός μου, ὁ Τζῶρτζ Χίλ. Τὸν ἔχω χάσει πρὸ τριῶν ἐτῶν.

ΟΛΙΓΟΣΤΙΧΑ

— Ἀνεκλήθῃ ὁ πρεσβευτῆς τῆς Ἰταλίας κόμης Α. Μποσδάρι ἀντικαθιστάμενος ὑπὸ τοῦ Μαρκησίου Ρομόνιο Ἀβετοσίνο.

— Ὁ Κόμης Μποσδάρι ἀπερχόμενος ἐγκαταλείπει τὰς ὄρασιότατας ἀναμνήσεις ἀνδρὸς τῆς μελέτης καὶ τῆς σκέψεως.

— Ἐρχοτάς ἐδημοσίευσεν μελέτην περὶ τῆς νεοελληνικῆς ποιήσεως ἡ ὁποία θὰ δημιουργήσῃ ἀληθινοῦς πνευματικούς δεσμούς μεταξὺ τῆς ἐξοχότητος του καὶ τῆς συγχρόνου ἑλληνικῆς ἐργασίας.

— Παρέμεινεν ἀρχαῖες ἡμέρες εἰς τὸ «Ἀκαίτων» τοῦ Φαλήρου ὁ ἀντιβασιλεὺς τῆς Σερβίας Προίγκηφ Ἀλέξανδρος.

— Τὴν Α. Υ. περιέβαλεν ὁ Λαὸς καὶ οἱ ἐπίσημοι μ' ὅλην τὴν εὐλάβειαν καὶ ὄλον τὸν θαυμασμόν ποῦ ἀξίζει ὁ ἥρωικὸς ἀρχηγὸς τοῦ ἥρωικοτέρου ἐκ τῶν ἀγωνιζομένων στρατῶν.

— Ἡ Ἀγορὰ τῆς Λαίδης Γκρανβιλ εἶχε μοιδικὴν ἐπιτυχίαν.

— Τόσον ἀπὸ ζήλοφως τελειότητος διεξαγωγῆς καὶ ἐπιτυχίας εὐραστεικῆς ὅσον καὶ ἀπὸ ἀπόφως ὕλικῆς.

— Ἐπὶ πλέον κατέδειξε καὶ τὴν λαϊκὴν καὶ κοινωνικὴν ἀντιλήμην τῆς πόλεως κατανοήσανσαν βαθεῶς τὰς ὑποχρήσεις τῆς πρὸς τοὺς εὐγενεῖς ἀντιπροσώπους τῆς Ἀγγλικῆς Ὑπεροχῆς καὶ Ἀβρόττης.

ΤΙΜΟΛΟΓΙΟΝ ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΩΝ

Όλοκληρος σελις εις εν τευχος	Δραχ.	60
Ήμισια	»	35
Τέταρτον σελίδος	»	20
Όγδοον	»	12

Διά χώρον μικρότερον αι τιμαι ανάλογοι

Δι' εικονογραφημένας διαφημίσεις, δι' εξ τεύχη ή περισσότερα ιδιαίτεροι συμφωνίαι.

ΕΡΓΑ ΤΗΣ ΔΟΣ ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΖΩΓΡΑΦΟΥ

ΕΚΔΟΘΕΝΤΑ

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ Α'. Τόμος	Φρ.	3.00
» Β'.	»	2.00
» Γ'.	»	1.50
Η ΓΚΟΥΡΑΙΝΑ Ίστορικόν μυθιστόρημα εξ υπερεπτακοσίων σελίδων	»	5.00

ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Η ΜΟΝΑΧΗ Δράμα Βυζαντινόν τρίπρακτον.
 Ο ΕΞΙΛΑΣΜΟΣ Δράμα κοινωνικόν τρίπρακτον.
 Η ΚΛΕΦΤΟΠΟΥΛΑ Δράμα ιστορικόν τρίπρακτον.
 Η ΤΖΕΝΗ ΜΕ ΡΕΛΙΟ ΤΗΣ κοινωνικόν δραματικόν
 μονόπρακτον, μεταφρασθέν εις την Άγγλικήν.
 ΟΤΑΝ ΛΕΙΠΗ ΤΟ ΧΡΗΜΑ, Δράμα κοινωνικόν τρί-
 πρακτον. Πάντα διδαχθέντα από της Έλλ. Σκηνής

Σειράι τής « Έλληνικής Έπιθεωρήσεως » του Α'. Β'. Γ'. Δ'. Ε'. ΣΤ' Ζ'. Η' και Θ. έτους πωλούνται εις τα Γραφεία μας προς 30 φρ. εκάστη.

ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ ΑΓ. ΔΑΝΟΥΣ
ΔΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΤΗΛΕΦ. ΔΘΗΝΩΝ 10.01, 4.31.

" ΠΡΟΝΟΙΑ "

ΤΗΛΕΦ. ΠΕΙΡΑΙΩΣ 1.21

ΠΡΑΚΤ. ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΔΑΝΟΥΣ & ΣΙΑ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ ΓΕΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΩΝ
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑΤΑΒΕΒΑΗΜΕΝΟΝ
ΔΡΑΧ. 2.000.000

ΑΣΦΑΛΕΙΑΙ ΚΑΤΑ ΚΙΝΔΥΝΩΝ
ΠΟΛΕΜΟΥ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΗΣ
ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ · ΣΚΑΦΩΝ · ΚΕΡΔΩΝ · ΑΞΙΩΝ
POLICES FLOTTANTES · ΣΥΜΒΟΛΑΙΑ ΤΑΧ. ΔΕΜΑΤΩΝ
Πρακτορεία εις όλους τους λιμένας